

ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА АД

НЕКОНСОЛИДИРАНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2016 Г.
ПРИДРУЖЕНИ С ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

Неконсолидиран отчет за всеобхватните доходи за годината, приключваща на 31 декември 2016 г.
 в хил. лв.

	Бележки	2016	2015
Приходи от лихви		426,313	470,650
Разходи за лихви		(118,690)	(218,270)
Нетен лихвен доход	6	307,623	252,380
Приходи от такси и комисиони		107,390	99,384
Разходи за такси и комисиони		(18,892)	(17,914)
Нетен доход от такси и комисиони	7	88,498	81,470
Нетни приходи от търговски операции	8	14,047	11,340
Други нетни оперативни приходи	9	39,616	62,785
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ БАНКОВИ ОПЕРАЦИИ		449,784	407,975
Административни разходи	10	(185,055)	(172,518)
Обезценка	11	(154,776)	(327,422)
Други приходи/(разходи), нетно	12	(9,561)	106,305
ПЕЧАЛБА ПРЕДИ ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ		100,392	14,340
Разходи за данъци	13	(10,207)	(1,797)
НЕТНА ПЕЧАЛБА		90,185	12,543
Други всеобхватни доходи за периода			
Позиции, които следва или могат да бъдат рекласифицирани в печалба или загуба			
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба		6,184	4,430
Общо други всеобхватни доходи		6,184	4,430
ОБЩО ВСЕОБХВАТНИ ДОХОДИ		96,369	16,973

Отчетът за всеобхватните доходи следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 64.

Васил Христов
 Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
 Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
 Главен директор
 Корпоративно банкиране

Димитър Костов
 Главен директор Риск

Живко Тодоров
 Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад:
 Недялко Апостолов
 Управител

БДО България ООД

Стоянка Апостолова
 Регистриран одитор

Неконсолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2016 г.
в хил. лв.

	Бележки	2016	2015
АКТИВИ			
Парични средства и вземания от централни банки	14	1,588,754	1,489,865
Финансови активи за търгуване	15	8,578	9,913
Инвестиции на разположение за продажба	16	531,366	507,269
Финансови активи държани до падеж	17	243,463	56,354
Вземания от банки и финансови институции	18	54,472	109,435
Вземания от клиенти	19	4,941,062	5,131,731
Имоти и оборудване	20	93,888	101,572
Нематериални активи	21	9,010	10,660
Деривати държани за управление на риска		1,818	3,357
Текущи данъчни активи		-	1,847
Активи придобити като обезпечения	23	1,028,791	926,336
Инвестиционни имоти	23a	222,267	206,244
Инвестиции в дъщерни дружества	23б	36,357	36,357
Други активи	23в	92,644	90,447
ОБЩО АКТИВИ		8,852,470	8,681,387
ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Задължения към банки	24	6,736	10,344
Задължения към други клиенти	25	7,691,256	7,002,880
Депозит на Министерство на финансите	25a	-	450,922
Други привлечени средства	26	70,367	133,802
Дългово капиталов инструмент	27	-	45,528
Хибриден дълг	28	208,740	202,044
Пасиви по отсрочени данъци	22	14,740	5,214
Текущи данъчни пасиви		69	409
Други пасиви	29	18,811	84,862
ОБЩО ПАСИВИ		8,010,719	7,936,005
Акционерен капитал	30	110,000	110,000
Премии от емисии на акции	30	97,000	97,000
Законови резерви	30	39,861	39,861
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба		17,457	11,273
Преоценъчен резерв на недвижими имоти		4,500	4,500
Неразпределена печалба	30	572,933	482,748
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		841,751	745,382
ОБЩО ПАСИВИ И СОБСТВЕН КАПИТАЛ		8,852,470	8,681,387

Отчетът за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 64.

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад:
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

Неконсолидиран отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември 2016 г.
в хил. лв.

	2016	2015
Нетен паричен поток от основна дейност		
Нетна печалба	90,185	12,543
Корекции за непарични операции		
Обезценка	154,776	327,422
Нетен лихвен доход	(307,623)	(252,380)
Амортизация на материални и нематериални дълготрайни активи	16,639	17,150
Начислени данъци	10,207	1,797
(Печалби)/загуби от продажба и отписване на материални и нематериални дълготрайни активи, нетно	1	(105)
(Печалби) от продажби на други активи, нетно	(2,296)	(3,199)
(Положителна) преоценка на инвестиционни имоти	(9,213)	(111,940)
	(47,324)	(8,712)
Промени в активите, участващи в основната дейност		
(Увеличение)/намаление на финансовите активи за търгуване	1,318	(1,014)
(Увеличение) на инвестициите на разположение за продажба	(18,198)	(53,912)
Намаление на вземания от банки и финансови институции	9,551	7,267
(Увеличение)/намаление на вземания от клиенти	73,590	(286,979)
(Увеличение) на други активи	(659)	(51,280)
	65,602	(385,918)
Промени в пасивите, участващи в основната дейност		
Увеличение/(намаление) на задължения към банки	(3,608)	115
Увеличение на задължения към други клиенти	253,063	66,152
Нетно увеличение/(намаление) на други пасиви	(66,069)	67,591
	183,386	133,858
Получени лихви	309,937	501,782
Платени лихви	(131,420)	(236,687)
Получени дивиденди	586	1,290
(Платен)/възстановен данък върху печалбата, нетно	158	(2,666)
	380,925	2,947
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	380,925	2,947
Паричен поток от инвестиционна дейност		
(Придобиване) на дълготрайни материални и нематериални активи	(7,327)	(11,461)
Продажби на дълготрайни материални и нематериални активи	21	400
Продажби на други активи	42,224	30,457
(Увеличение) на инвестиции	(257,218)	(27,085)
	(222,300)	(7,689)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(222,300)	(7,689)
Финансиране		
Намаление на други заемни средства	(63,414)	(43,655)
Изплащане на дългово капиталов инструмент	(41,732)	(54,762)
	(105,146)	(98,417)
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСИРАНЕ	(105,146)	(98,417)
НЕТНО УВЕЛИЧЕНИЕ/(НАМАЛЕНИЕ) НА ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА	53,479	(103,159)
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В НАЧАЛОТО НА ПЕРИОДА	1,579,728	1,682,887
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КРАЯ НА ПЕРИОДА (виж бележка 32)	1,633,207	1,579,728

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 64.

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад:
Недялко Апостолов
Управител

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

Неконсолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември 2016 г.

в хил. лв.

	Акционерен капитал	Премии от емисии	Неразпределени печалби	Преоценъчен резерв на инвестициите за продажба	Преоценъчен резерв на недвижимите имоти	Законови резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2015 г.	110,000	97,000	470,205	6,843	4,500	39,861	728,409
Общо всеобхватни доходи за периода							
Нетна печалба за 2015 г.	-	-	12,543	-	-	-	12,543
Други всеобхватни доходи за периода							
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	4,430	-	-	4,430
Салдо към 31 декември 2015 г.	110,000	97,000	482,748	11,273	4,500	39,861	745,382
Общо всеобхватни доходи за периода							
Нетна печалба за 2016 г.	-	-	90,185	-	-	-	90,185
Други всеобхватни доходи за периода							
Преоценъчен резерв на инвестициите на разположение за продажба	-	-	-	6,184	-	-	6,184
Салдо към 31 декември 2016 г.	110,000	97,000	572,933	17,457	4,500	39,861	841,751

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките, представляващи неразделна част от финансовите отчети, представени на страници от 5 до 64.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет на 2 март 2017 година и подписани от негово име от:

Васил Христов
Главен изпълнителен директор

Светослав Молдовански
Главен оперативен директор

Мая Ойфалов
Главен директор
Корпоративно банкиране

Димитър Костов
Главен директор Риск

Живко Тодоров
Главен финансов директор

Съгласно независим одиторски доклад:
Недялко Апостолов
Управител

БДО България ООД

Стоянка Апостолова
Регистриран одитор

1. База за изготвяне на финансовите отчети

(а) Правен статут

„Първа инвестиционна банка” АД (Банката) е създадена в Република България и има седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Драган Цанков 37.

Банката има пълен банков лиценз, издаден от Българската народна банка (БНБ), според който може да извършва всички банкови операции, разрешени от българското законодателство.

Банката има чуждестранни дейности в Кипър.

В резултат на успешно първично публично предлагане на нови акции на Българската фондова борса - София, Банката е регистрирана като публично дружество в Регистъра на Комисията за финансов надзор в съответствие с разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа на 13 юни 2007 г.

(b) Приложими стандарти

Неконсолидираните финансовите отчети са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейската комисия.

Изготвянето на финансови отчети в съответствие с МСФО налага използването на определени съществени счетоводни преценки и изисква ръководството да прави отсъждания в процеса на прилагане на счетоводните политики на Банката. Областите, включващи една по-висока степен на преценка и сложност или области, където преценките и предположенията имат важно значение за финансовите отчети, са показани в бележка 2 (г).

(c) Представяне на финансовите отчети

Финансовите отчети са представени в български левове, закръглени до хиляда лева.

Финансовите отчети са изготвени съгласно принципа на справедливата стойност за деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, както и активите на разположение за продажба с изключение на тези, за които липсва надеждна база за определяне на справедливата им стойност. Другите финансови активи и пасиви, както и нефинансовите активи и пасиви, са отчетени по амортизирана или историческа стойност.

Настоящите финансови отчети на Банката не са консолидирани. Тези индивидуални финансови отчети представляват неразделна част от консолидираните финансови отчети. Информация за основни доходи на акция е представена в консолидираните финансови отчети.

(d) Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2016 г.

Следните изменения към съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС са в сила за текущия отчетен период:

Изменения в МСС 27 Метод на собствения капитал в индивидуални финансови отчети (издадени на 12 август 2014 г.); за ЕС в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения в МСС 1: Инициатива за оповестяване (издадени на 18 декември 2014 г.); в сила за ЕС от 1 януари 2016 г.

Годишни подобрения към МСФО 2012 г. – 2014 г. (издадени на 25 септември 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения към МСС 16 и МСС 38: Разяснения за допустими методи на амортизация (издадени на 12 май 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения на МСФО 11 Отчитане на придобиване на дялове в съвместни споразумения (издадени на 6 май 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Изменения на МСС 16 и МСС 41: Плододайки растения (издадени на 30 юни 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.

Приемането на тези изменения към съществуващи стандарти не е довело до промени в счетоводната политика на дружеството.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика

(a) Признаване на приходи

(i) *Лихви*

Приходите от и разходите за лихви се признават в печалбата или загубата съгласно принципа на начисляването на база ефективна доходност на актива (пасива) или съответната променлива доходност. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са вътрешно присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

(ii) *Такси и комисиони*

Приходите от и разходите за такси и комисиони от финансови услуги на Банката се признават в печалбата или загубата когато съответната услуга е извършена.

(iii) *Нетни приходи от търговски операции*

Нетните приходи от търговски операции включват приходи и разходи от продажби и промени в справедливата стойност на финансови активи и пасиви за търгуване, както и приходите от търговия с чуждестранна валута и курсовите разлики, произтичащи от преоценката на откритата валутна позиция на Банката.

(iv) *Дивиденди*

Приходите от дивиденди се признават, когато се реализира правото за тяхното получаване. Обикновено това е датата, към която държателите на акции и дялове могат да получат одобрения дивидент.

(b) Принципи на отчитане на инвестиции в дъщерни предприятия

Инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по цена на придобиване.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(с) Валутни операции

(i) **Функционална валута и валута на представяне**

Финансовите отчети са представени в български левове, която е функционалната валута и валутата на представяне на Банката.

(ii) **Сделки и салда**

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовата разлика, произтичаща от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутуирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

(iii) **Чуждестранни дейности**

Функционалната валута на чуждестранните дейности в Кипър ръководството приема, че е евро. При определяне на функционалната валута на чуждестранните дейности се взема предвид, че те осъществяват своята дейност като продължение на дейността на основната отчетна единица.

(d) **Финансови активи**

Банката класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба; кредити и вземания; инвестиции, държани до падеж; финансови активи на разположение за продажба. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им признаване.

(i) **Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата**

Позицията съдържа две подкатегории: финансови активи държани за търгуване и активи, първоначално определени за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата. Даден финансов актив се класифицира в тази категория ако е придобит с цел продажба в кратък срок или е определен в тази категория от ръководството, защото представянето му се оценява и наблюдава на базата на справедливата му стойност. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти.

(ii) **Кредити и вземания**

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. Те възникват когато Банката предоставя пари, стоки или услуги пряко на длъжник без намерение за търгуване на вземането.

(iii) **Държани до падеж**

Инвестициите, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани падежи, за които ръководството на Банката има намерението и възможността да ги държи до падеж. Ако Банката реши да продава или прекласифицира повече от несъществена сума активи, държани до падеж, цялата категория следва да бъде прекласифицирана като активи на разположение за продажба.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(iv) *На разположение за продажба*

Инвестициите на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които се предвижда да бъдат държани за неопределен период от време и евентуално продадени при нужда от ликвидност или промени в лихвените проценти, обменните курсове или цените на капиталовите инструменти.

(v) *Признаване*

Покупките и продажбите на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, държани до падеж и на разположение за продажба се признават на датата на доставяне на активите. Кредитите възникват, когато сумите се предоставят на кредитополучателите. Всички финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс, в случай на финансов актив не по справедлива стойност в печалба или загуба, транзакционните разходи.

(vi) *Оценяване*

Активите на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата след първоначално признаване се отчитат по справедлива стойност. Кредитите и вземанията и инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, при прилагане метода на ефективния лихвен процент. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата се включват в печалбата или загубата. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба се признават в другите всеобхватни доходи, докато финансовите активи бъдат отписани или обезценени. Тогава кумулативните приходи и разходи, признати до момента в другите всеобхватни доходи се прекласифицират в печалбата или загубата.

Лихвата, калкулирана при прилагане на метода на ефективния лихвен процент се признава в печалбата или загубата. Дивидентите от капиталовите инструменти се отчитат в печалбата или загубата, когато за Банката възникне правото да получи плащане.

(vii) *Оценка по справедлива стойност*

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния пазар, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Банката има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Банката използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Банката следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Целта на използването на дадена техника за оценяване е да се оцени приблизително цената, по която би се осъществила обичайна сделка между пазарни участници.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(d) Финансови активи, продължение

(vii) *Оценка по справедлива стойност, продължение*

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на транзакцията (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Последващо тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин според живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Банката признава активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Банката, която държи група финансови активи и финансови пасиви, е изложена на пазарни рискове и на кредитен риск. Ако Банката ги управлява въз основа на нетната си експозиция към пазарни рискове или кредитен риск, оценяването на справедливата стойност е въз основа на цената, която би получило при продажбата на нетна дълга позиция за определена рискова експозиция или платило при прехвърлянето на нетна къса позиция за определена рискова експозиция. В такива случаи е необходимо Банката да разпредели корекциите на равнище портфейл към отделните активи или пасиви, които образуват Банката на финансовите активи и финансовите пасиви според корекцията за относителния риск на всеки един инструмент от Банката.

Банката оповестява прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

(viii) *Отписване*

Банката отписва финансов актив, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Банката е прехвърлила тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Банката запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.

Банката отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекът или бъдат отменени.

Банката извършва сделки, при които прехвърля финансови активи, признати в нейния отчет за финансовото състояние, като запазва всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с тези активи. В случаите когато Банката е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките - продажба с уговорка за обратно изкупуване).

При сделки, при които Банката нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Банката е загубила контрол върху него. Правата и задълженията, които Банката запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Банката запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Банката е запазила участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

Бележки към финансовите отчети**2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение****(е) Парични средства**

Паричните средства включват пари в брой, парични средства, депозирани в централната банка и краткосрочни високоликвидни сметки и вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(f) Инвестиции

Инвестиции, държани от Банката с цел получаване на печалба вследствие на краткосрочни колебания в цената, се класифицират като финансови активи за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, за които Банката има намерение и възможност да държи до падеж, се класифицират като активи държани до падеж. Другите инвестиции се определят като активи на разположение за продажба.

(g) Споразумения за отдаване и наемане на ценни книжа, репо сделки**(i) *Отдаване и наемане на ценни книжа***

Инвестиции, отдадени по силата на споразумения за отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика, приложима за активи за търгуване или съответно за активи на разположение за продажба. Паричните средства, получени като обезпечения при отдаване под наем на ценни книжа, се отчитат като задължения към банки или други клиенти. Инвестициите, наети по споразумения за наем на ценни книжа, не се признават като актив на Банката. Паричните средства, предоставени по договори за наем на ценни книжа, се отчитат като кредити и аванси на банки или други клиенти. Приходите и разходите, възникнали в резултат на сделки за наемане или отдаване на ценни книжа, се признават на принципа на начисляването за периода на извършване на сделките като приход или разход за лихви.

(ii) *Споразумения за репо сделки*

Банката сключва договори за покупка (продажба) на инвестиции по силата на споразумения за обратна продажба (покупка) на идентични инвестиции на предварително определена бъдеща дата по определена фиксирана цена. Закупените инвестиции, подлежащи на обратна продажба на определена бъдеща дата, не се признават в отчета за финансовото състояние. Изплатените суми се отчитат като заеми на банки или други клиенти, като съответните ценни книжа се отчитат като обезпечение. Инвестиции, продадени по споразумения за обратно откупуване, продължават да се отчитат в отчета за финансовото състояние и се оценяват съгласно счетоводната политика като активи за търгуване или като активи на разположение за продажба. Получените суми от продажбата се отчитат като задължения към банки или други клиенти.

Разликата между стойностите при покупка (продажба) и при обратната продажба (покупка) се начислява за периода на сделката и се представя като лихвен приход (разход).

(h) Привлечени средства

Привлечените средства се признават първоначално по цена на придобиване, която включва получените средства (справедливата стойност на полученото вложение), нетно от разходите по сделката. В последствие привлечените средства се представят по амортизирана стойност, като всяка разлика между получените средства и стойността на падеж се признава в печалбата или загубата за периода на привлечените средства по метода на ефективния лихвен процент.

Когато Банката закупи свой дълг, той се отписва от отчета за финансовото състояние и разликата между балансовата стойност на дълга и платената сума се включва в други нетни оперативни приходи.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(i) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират, а нетната стойност се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Банката има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на сделките на нетна основа.

(j) Обезценка на активи

Към края на всеки отчетен период се извършва преглед на активите за наличие на индикации за обезценка. В случай че такива индикации са налице, се определя възстановимата стойност на актива. Загуба от обезценка се признава, когато балансовата стойност на един актив или балансовата стойност на обекта, генериращ парични постъпления, част от който е активът, превишава възстановимата му стойност. Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата за периода.

(i) Кредити и аванси

Финансов актив се обезценява или се признават загуби от обезценка, в случай че са налице обективни свидетелства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива и това събитие (или събития), водещо до загуба, е оказало влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив.

Събития водещи до загуба са тези проследяеми и доказуеми данни и събития, които дават основание да се счита, че дадена експозиция е възможно да не бъде обслужена съгласно договорените условия или може да остане несъбираем дълг. Банката е приела, като такива, следните събития: значително финансово затруднение на длъжника; нарушение на договорните условия, като просрочие на плащания по лихви или главница; вероятност от изпадане на кредитополучателя в несъстоятелност; когато Банката по икономически или правни причини, свързани с финансовото състояние на длъжника, му направи отстъпки, каквито не би направила при други обстоятелства; очакван негативен ефект върху паричния поток на длъжника в следствие на финансови затруднения на свързано лице.

Експозиции, за които има регистрирани събития водещи до загуба, които от своя страна се очаква да доведат до значим ефект върху очакваните бъдещи парични потоци по експозицията се категоризират, като необслужвани и са обект на специфична обезценка (изчислена на база индивидуален паричен поток или на портфейлен принцип).

Банката прилага принципите на индивидуална и портфейлна оценка на рисковите експозиции в зависимост от класификацията (обслужван/необслужван) и размера на експозицията. За всички експозиции отчитани като необслужвани, се определя специфична обезценка изчислена на база индивидуален паричен поток, за индивидуално значимите експозиции, или на портфейлен принцип за всички останали. По отношение експозициите отчитани като обслужвани, Банката прилага обезценка на портфейлен принцип (отчитаща настъпили но все още неотчетени загуби), групирайки експозиции със сходни характеристики за кредитен риск.

Всички експозиции, които не се оценяват индивидуално, подлежат на обезценка на портфейлен принцип, на база общи характеристики за кредитен риск. Избраните характеристики (бизнес сегмент, ниво на материална обезпеченост, дни просрочие) са подбрани така, че да са достатъчно показателни за способността на длъжниците да платят всички дължими суми съгласно договорните условия на оценяваните активи. Комбинацията от тези кредитни характеристики определя основните рискови параметри по една експозиция (вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение, период за идентифициране на загуба, коефициент за оздравяване) и загубата от обезценка, която следва да се начисли по нея.

Кредитите са представени нетно, като отчетната стойност се намалява с начислената индивидуална обезценка или обезценка на портфейлна основа. Намалението се извършва чрез използване на сметка за обезценка.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(j) Обезценка на активи, продължение

(i) Кредити и аванси, продължение

Отписвания по напълно обезценени рискови експозиции се правят, когато има основателна причина да се вярва, че всички финансово разумни средства за ограничаване на загуба са изчерпани.

Загубите от обезценка се признават в печалбата или загубата за периода. В случай че в последващ период сумата на загубите от обезценка се намали и това намаление може обективно да се свърже със събитие, настъпило след признаването на обезценката, тогава намалението на загубите от обезценка се отчита в печалбата или загубата за периода.

(ii) Финансови активи, преоценени по справедливата им стойност с отчетени разлики в собствения капитал

Загубите от обезценка при финансови активи на разположение за продажба се признават, като акумулираната загуба, призната директно в собствения капитал, се прехвърля в печалби и загуби. Акумулираната загуба, прехвърлена от капитала и призната в печалби и загуби, е разликата между цената на придобиване, нетна от всички погасявания по главници и амортизации, и настоящата справедлива стойност минус всички загуби от обезценка, признати преди това в печалби и загуби.

Ако в следващ период справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи и увеличението може обективно да се свърже със събитие, възникнало след като загубата от обезценка е била призната в печалби и загуби, загубата от обезценка се сторнира, като сумата на сторното се признава в печалби и загуби. Всяко последващо възстановяване в справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба се признава директно във всеобхватния доход.

(k) Имоти и оборудване

Земята и сградите са представени в отчета за финансовото състояние по преоценена стойност, която е справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с последващо начислената амортизация и последващо начислената обезценка. Всички други класове активи имоти и оборудване са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и начислената обезценка.

Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел намаляване стойността на дълготрайните активи в рамките на очаквания срок на тяхното използване. Подолу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Сгради	3 - 4
• Съоръжения и оборудване	10 - 50
• Стопански инвентар	10 - 15
• Транспортни средства	20
• Подобрения на наети сгради	2 - 50

Активите не се амортизират до момента на тяхното въвеждане в експлоатация и прехвърлянето им от активи в процес на изграждане в съответната категория активи.

(l) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банката, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(l) Нематериални активи, продължение

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания срок на ползване. По-долу са представени използваните годишни амортизационни норми:

Активи	%
• Лицензи и търговски марки	14
• Програмни продукти	8 - 50

(m) Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е такъв имот (земя или сграда – или част от сграда – или и двете), който е държан с цел приходи от наеми или увеличаване на стойността. Банката избира за своята счетоводна политика на отчитане на инвестиционните имоти модела на справедлива стойност и го прилага последователно за всички свои инвестиционни имоти. Инвестиционните имоти първоначално се признават по цена на придобиване, а в последствие се отчитат по справедлива стойност и приходите и разходите от преоценка се признават в печалбата в периода на възникването им. Прекласифициране от активи придобити като обезпечения, отчитани като материални запаси, в инвестиционни имоти се допуска при наличие на договор за отдаване под наем на съответния имот. Справедливата стойност на активите от клас инвестиционни имоти е определена от независими външни оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните чрез използване на надежни техники за определянето на справедливите стойности.

(n) Провизии

Провизия се отчита в отчета за финансовото състояние, когато Банката е поела законов или договорен ангажимент в резултат на минало събитие, погасяването на който е вероятно да бъде свързано с намаляване на икономически ползи и може да се направи надеждна оценка на сумата на задължението. В случай че ефектът е съществен, провизията се определя чрез дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци на база дисконтов фактор. Дисконтовият фактор се определя преди облагане с данъци и отразява текущата пазарна оценка на стойността на парите във времето и специфичните рискове за задължението.

(o) Акцепти

Един акцепт възниква, когато Банката се съгласява да плати, на определена бъдеща дата, определена сума по поет ангажимент. Акцептите на Банката възникват най-вече по потвърдени акредитиви, предвиждащи плащане в известен период след получаване на необходимите документи. Банката се договаря повечето задължения по акцепти да бъдат платени на по-късна дата от тази, на която клиентът плаща сумата. Акцептите са отразени в други привлечени средства.

(p) Задбалансови ангажименти

При осъществяване на обичайната си дейност Банката сключва договори за задбалансови ангажименти като банкови гаранции и акредитиви. Банката признава провизия по поети условни задължения когато има сегашно задължение в резултат на минало събитие, вероятно е да се формира изходящ паричен поток, за да се погаси задължението и могат да бъдат направени надеждни изчисления за размера на задължението.

(q) Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за периода включва текущ данък и промяна в отсрочения данък. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината въз основа на действащата данъчна ставка към деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(q) Данъчно облагане, продължение

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички времеви разлики между балансовата стойност на даден актив или пасив съгласно финансовите отчети и стойността, изчислена за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очакват да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, отчетени или в другите всеобхватни доходи или директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит. Отсрочените данъчни активи се намаляват в съответствие с намалението на вероятността за реализиране на данъчни ползи.

(r) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика

Банката прави оценки и допускания, които засягат отчетните стойности на активите и пасивите през следващата финансовата година. Оценките и преценките непрекъснато се преразглеждат и се базират на историческия опит и други фактори, включително очакване на бъдещи събития, които се смятат за основателни при определени обстоятелства.

Информация за оценки и оценъчна несигурност, за които има значителен риск от промяна към 31 декември 2016 г. са изброени по-долу и са свързани с обезценката на активи, приходните данъци и следните бележки свързани с други елементи на отчета:

- Бележка 5 – определяне на справедливата стойност на финансови инструменти чрез оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.
- Бележка 20 – определяне на справедливата стойност на земи и сгради: чрез оценъчни техники, при които входящите данни за активите не са базирани на налична пазарна информация;

(i) Загуби от обезценка на кредити и вземания

Банката ежесечно преразглежда кредитния си портфейл, за да определи стойността на обезценката. При определяне дали загуба от обезценка трябва да бъде призната в печалбата или загубата, Банката преценява дали има данни, посочващи наличието на измеримо намаление в прогнозираните бъдещи парични потоци от портфейл с кредити, преди такова намаление да бъде идентифицирано за конкретен кредит от портфейла. Обстоятелствата могат да включват налични данни, показващи че е имало негативна промяна в платежоспособността на кредитополучателите от дадена група или националните или местните икономически условия, свързани с просрочия на активи на групата.

Обезценката на Банката на индивидуална основа се базира на най-добрата преценка на ръководството за сегашната стойност на очакваните паричните потоци. При оценката на тези парични потоци ръководството прави преценки за финансовото състояние на всеки един контрагент и нетната реализуема стойност на обезпечението по кредита. Всеки обезценен актив се оценява индивидуално, като стратегията за възстановяване и оценката на паричните потоци, считани за възстановими, се одобряват независимо от Комитета по реструктуриране. Паричните потоци могат да се реализират от погасяване на кредита, от продажба на обезпечението, от операции с обезпечението и други в зависимост от конкретната ситуация и условията на договора за кредит. Очакваната нетна реализуема стойност на обезпечението се основава на комбинация от вътрешно оценяване на справедливата стойност, проведено от вътрешни специалисти-оценители и независими външни оценителски доклади и се преразглежда редовно. Очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив.

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(г) Съществени счетоводни оценки и преценки при прилагането на счетоводната политика, продължение

(i) *Загуби от обезценка на кредити и вземания, продължение*

Груповата обезценка покрива загуби по кредити, присъщи на портфейл от заеми със сходни кредитни характеристики, когато съществуват обективни доказателства, че съдържа обезценени кредити, но все още не могат да бъдат идентифицирани конкретни обезценени позиции. При оценяване на необходимостта от групова обезценка ръководството използва преценки, базирани на исторически опит от загуби за активи с характеристики на кредитния риск и обективни обстоятелства за обезценка, сходни с онези в портфейла, когато планира бъдещите парични потоци на портфейла. Методологията и предположенията, използвани за оценяване както на сумата, така и на падежите на бъдещите парични потоци се преглеждат регулярно, за да се намалят разликите между очакваната загуба и фактичската загуба. Прецизността на обезценката зависи от оценката на бъдещите парични потоци при определяне на обезценка на специфични контрагенти и от допусканията и параметрите използвани в модела при определяне на групова обезценка.

(ii) *Оценка на активите, придобити от обезпечения*

Активи, приети като обезпечение, се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. При оценяване на нетната реализуема стойност на активите, ръководството изготвя няколко модела за оценка (например дисконтирани бъдещи парични потоци) и ги сравнява с налична пазарна информация (например сходни сделки на пазара, оферти от потенциални купувачи).

(iii) *Подоходни данъци*

Печалбата на Банката е обект на данъчно облагане в няколко юрисдикции, при което се прилагат значителни преценки при определянето на данъците. Има много операции и изчисления, за които категоричното определяне на данъците е несигурно в нормалния бизнес. Банката отчита пасиви по очаквани резултати от данъчни проверки, базирани на преценката дали ще бъдат дължими допълнителни данъци. Когато окончателният резултат от тези данъчни проверки се различава от предварително отчетените суми, тази разлика ще има влияние върху текущите данъци и отсрочените данъци в периода, в който те се определят.

(с) *Доходи на персонала*

Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който Банката плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на банката да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават текущо в печалби и загуби.

Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, ал. (3) от Кодекса на Труда (КТ).

Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че служителят е работил при същия работодател през последните 10

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(s) Доходи на персонала, продължение

години от трудовия му стаж – има право на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца. Към датата на отчета за финансовото състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители, чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици.

За последните две години Банката е правила предварителни разчети за дължимите провизии за пенсии и не е установила съществени по размер задължения.

Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят.

Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(t) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и са приети от ЕС, но не са в сила

- МСФО 9 Финансови инструменти (издаден на 24 юли 2014 г.), в сила от 1 януари 2018 г.

Окончателната версия на МСФО 9 Финансови инструменти обединява фазите от проекта на СМСС за замяна на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване по отношение на класификация и оценка, обезценка и отчитане на хеджирането. Тази окончателна версия на МСФО 9 добавя новия модел на очакваната загуба при обезценка и променя модела за класификация и оценка на финансовите активи.

Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), все още не са одобрени за прилагане от ЕС и съответно не са взети предвид от Банката при изготвянето на финансовите отчети:

- МСФО 14 Сметки за разсрочване в сектори, подлежащи на ценова регулация (издаден на 30 януари 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.
- МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (издаден на 28 май 2014 г.), включително изменения на МСФО 15: Дата на влизане в сила на МСФО 15 (издадени на 11 септември

Бележки към финансовите отчети

2. Основни елементи на счетоводната политика, продължение

(t) Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени, продължение

2015 г.), в сила от 1 януари 2018 г.

- МСФО 16 Лизинг (издаден на 13 януари 2016 г.), в сила от 1 януари 2019 г.
- Изменения към МСФО 10, МСФО 12 и МСС 28: Инвестиционни дружества: Прилагане на изключението за консолидация (издадени на 18 декември 2014 г.), в сила от 1 януари 2016 г.
- Изменения към МСФО 10 и МСС 28: Продажба или вноски на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие (издадени на 11 септември 2014 г.), датата на влизане в сила е отложена за неопределено време.
- Изменения към МСС 12: Признаване на отсрочен данъчен актив за непризнати загуби (издаден на 19 януари 2016 г.)
- Изменения на МСС 7: Инициатива за оповестяване (издадени на 29 януари 2016 г.)
- Разяснения към МСФО 15 Приходи от договори с клиенти (издадени на 12 април 2016 г.) в сила от 1 януари 2018 г.
- Изменение в МСФО 2: Класификация и оценяване на транзакция по плащания на базата на акции (издадени на 20 юни 2016 г.); в сила от 1 януари 2018 г.

3. Управление на риска

A. Търговски операции

Банката поддържа активни търговски позиции в ограничен брой недеривативни финансови инструменти. Повечето от търговските операции на Банката са насочени към клиенти. С цел задоволяване нуждите на клиенти Банката поддържа пакет от инструменти на паричния пазар и поддържа постоянна пазарна ликвидност, като търгува с други участници на пазара. Тези дейности обхващат търговията с финансови инструменти и дават възможност на Банката да предоставя на своите клиенти продукти от паричния пазар на конкурентни цени.

Банката управлява своите търговски операции по видове риск и на базата на различните категории притежавани търговски инструменти.

(i) Кредитен риск

Рискът от неизпълнение е рискът контрагентите по финансовите инструменти да не изпълнят своите задължения. Рискът от неизпълнение се следи постоянно съгласно вътрешните процедури по управление на риска и се контролира посредством минимални прагове за кредитното качество на контрагента и определяне на лимити на размера на експозицията. Експозициите, произтичащи от търговски операции са обект на лимити спрямо общия размер на експозициите и се одобряват от оправомощеното лице или орган, както е определено в процедурите по управление на кредитния риск.

Сетълмент рискът е рискът от загуба, породен когато контрагентът не успее да достави стойност (пари, ценни книжа или други активи) съгласно договорените условия. Когато търгуването не се разплаща посредством клирингов агент, сетълмент рискът се ограничава чрез едновременно извършване на плащането и доставката.

(ii) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните цени. Банката поема пазарен риск когато излиза на позиции по дългови инструменти, акции, деривативи и валутни транзакции. Този риск се управлява чрез прилагане на лимити на заетите позиции и тяхната рискова чувствителност,

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

А. Търговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

измерена посредством стойност под риск (Value at Risk), дюрация или други измерители, подходящи за отделна позиция по отношение нейната чувствителност към рискови фактори. Най-важните рискови фактори, които засягат търговските операции на Банката, са промените на лихвените проценти (лихвен риск), промените на валутните курсове (валутен риск) и промените на цените на акциите (риск за цени на акции).

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, определени от ръководството при покупка или продажба на инструменти.

Количествено измерване на лихвения риск се извършва чрез прилагания VaR (Value at Risk) анализ. Методът VaR оценява максималната загуба, която може да настъпи при определен хоризонт и нормални пазарни условия, дължаща се на неблагоприятни изменения на пазарните лихви, ако позициите останат непроменени за определен период. Стойността под риск се изчислява като се използва едnodневен хоризонт и 99% доверителен интервал, което означава, че съществува 1% вероятност търговският портфейл да се обезцени в рамките на един ден повече от изчисления за него VaR. Параметрите на VaR модела се оценяват на базата на експоненциално претеглени исторически данни за ценовите изменения на рисковите фактори.

Value at Risk се изчислява и следи на дневна база и представлява част от управлението на риска в Банката. В таблицата по-долу е представен в обобщен вид диапазонът на лихвения VaR за портфейла от дългови финансови инструменти на Банката, оценявани по справедлива стойност, за 2016 година:

	31 декември	2016 г.			31 декември
в хил. лв.	2016 г.	средно	минимално	максимално	2015 г.
VaR	1,481	2,470	1,253	5,862	2,437

В. Нетърговски операции

По-долу са изложени различните рискове, на които Банката е изложена по отношение на нетърговски операции, както и подходът, който е възприела за управлението им.

(i) Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Банката ще срещне трудност при изпълнение на задължения, свързани с финансови пасиви. Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той има две измерения - риск от невъзможност да се финансират активи при подходящ матуритет и лихвени проценти и риск от невъзможност да се реализира актив при разумна цена и в приемлив срок за да се посрещнат задълженията.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти, включително депозити, други привлечени средства, подчинени дългови инструменти, както и акционерен капитал. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Банката, намалява се зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) *Ликвиден риск, продължение*

Банката се стреми да поддържа баланс при срочността на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура. Банката извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залежали в цялостната ѝ стратегия.

След паническото теглене на депозити в края на м. юни 2014 г., на 29 юни 2014 г. българската държава предостави на Банката ликвидна подкрепа в размер на 1.2 млрд. лева при 2.2% лихва като част от схема „Ликвидна подкрепа на българските банки - България” с № SA 38994 (2014/N), одобрена от Европейската комисия. Поради ограничения в държавния бюджет, този депозит беше с кратък срок, падежиращ на 28 ноември 2014 г. Банката върна 300 млн. лв. от предоставената сума на падежа, а България кандидатства за удължаване на срока на останалите 900 млн. лева за 18 месеца, считано от тази дата.

Европейската комисия установи, че ликвидната подкрепа, предоставена на Банката до 28 май 2016 г., отговаря на изискванията за държавна помощ на банките, както и на по-строгите изисквания на Съобщението за банките от 2013 г.

На 12 ноември 2014 г. „Първа инвестиционна банка” АД предостави на Европейската комисия план за възстановяване на ликвидността. Банката се ангажира да погаси ликвидната подкрепа на предварително заложили в плана дати. „Първа инвестиционна банка” АД пое ангажименти за укрепване на ликвидността, усъвършенстване на структурата на корпоративно управление и политиките за управление на риска. С цел ограничаване на всякакви изкривявания на конкуренцията, предизвикани от помощта, Банката също така се ангажира с няколко ограничения за периода на ползването на подкрепата, в това число да не изплаща дивиденди, да не прилага агресивни търговски практики и да не извършва придобивания.

Независим надзорник наблюдава прилагането на плана и предоставя редовни отчети на Европейската комисия.

Към 31.12.2016 г. поетите ангажименти от Банката по плана за възстановяване на ликвидността са изпълнени.

Отчитайки предизвикателствата на външната среда и по-конкретно ликвидния натиск от края на юни 2014 г., Банката предприе повишени мерки за наблюдение на паричните потоци и ранно диагностициране на индикатори за повишаване на ликвидния риск. В изпълнение на изискванията на Закона за кредитните институции, Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките и Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, транспонирана в Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Първа инвестиционна банка АД изготви план за възстановяване при възникване на финансови затруднения. В него са заложили количествени и качествени сигнали за ранно предупреждение, както и индикатори за възстановяване като например капиталови индикатори, индикатори за ликвидност, индикатори за доходност, пазарно-ориентирани индикатори, при настъпването на които се задействат мерки за възстановяване. Ликвидните индикатори включват съотношение на ликвидно покритие (LCR); нетен отлив от финансиране; съотношение на ликвидни активи към депозити от нефинансови клиенти, съотношение на нетно стабилно финансиране (NSFR). Обособени са също така и различни стрес сценарии относно идиосинкратичен шок, системен шок и комбиниран шок. При възникване на ликвиден натиск са изградени системи за бързо и адекватно реагиране, които

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) *Ликвиден риск, продължение*

включват привличане на допълнителни средства от местния и чуждестранните пазари чрез емитиране на подходящи финансови инструменти в зависимост от конкретния случай, както и реализиране на неликвидни активи, при ясно разпределени нива на вземане на решения.

С цел редуциране на ликвидния риск са заложили и превантивни мерки, насочени към повишаване на матуритета в привлечените средства от клиенти, стимулиране на дългосрочните взаимоотношения банка клиент и повишаване на клиентската удовлетвореност. С цел адекватно управление на ликвидния риск Банката осъществява мониторинг на паричните потоци на дневна основа.

Органът за управление на ликвидността е Съвета по управление на активите, пасивите и ликвидността. Един от основните коефициенти, използвани от Банката за управление на ликвидния риск, е съотношението на ликвидни активи към общия размер на привлечените средства.

	31 декември 2016 г.	31 декември 2015 г.
Коефициент на ликвидни активи	28.10%	25.36%

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, представени по матуритетна структура според договорния срок до падеж.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение
Матуритетна структура към 31 декември 2016 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,588,754	-	-	-	-	1,588,754
Финансови активи за търгуване	8,578	-	-	-	-	8,578
Инвестиции на разположение за продажба	517,405	-	-	-	13,961	531,366
Финансови активи държани до падеж	-	222,501	-	20,962	-	243,463
Вземания от банки и финансови институции	51,781	2,319	372	-	-	54,472
Вземания от клиенти	415,403	205,220	1,098,807	3,221,632	-	4,941,062
Други финансови активи, нетно	1,831	14	(27)	-	-	1,818
Общо финансови активи	2,583,752	430,054	1,099,152	3,242,594	13,961	7,369,513
Пасиви						
Задължения към банки	6,736	-	-	-	-	6,736
Задължения към други клиенти	2,584,928	847,075	3,066,606	1,192,647	-	7,691,256
Други привлечени средства	39	1,230	6,175	62,923	-	70,367
Хибриден дълг	-	-	-	-	208,740	208,740
Общо финансови пасиви	2,591,703	848,305	3,072,781	1,255,570	208,740	7,977,099
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	(7,951)	(418,251)	(1,973,629)	1,987,024	(194,779)	(607,586)

В таблицата инвестициите на разположение за продажба са представени главно с матуритет до 1 месец, тъй като отразяват възможността на ръководството да ги реализира в краткосрочен план.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение
Матуритетна структура към 31 декември 2015 г.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	С неопред. падеж	Общо
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	1,489,865	-	-	-	-	1,489,865
Финансови активи за търгуване	9,913	-	-	-	-	9,913
Инвестиции на разположение за продажба	501,481	-	-	-	5,788	507,269
Финансови активи държани до падеж	-	35,784	-	20,570	-	56,354
Вземания от банки и финансови институции	82,668	-	18,711	8,056	-	109,435
Вземания от клиенти	557,958	223,281	1,080,662	3,269,830	-	5,131,731
Други финансови активи, нетно	3,283	40	74	(40)	-	3,357
Общо финансови активи	2,645,168	259,105	1,099,447	3,298,416	5,788	7,307,924
Пасиви						
Задължения към банки	10,344	-	-	-	-	10,344
Задължения към други клиенти	2,149,926	761,312	2,736,393	1,355,249	-	7,002,880
Депозит на Министерство на финансите	-	-	450,922	-	-	450,922
Други привлечени средства	27,035	1,653	7,665	97,449	-	133,802
Дългово капиталов инструмент	-	-	-	-	45,528	45,528
Хибриден дълг	-	-	-	-	202,044	202,044
Общо финансови пасиви	2,187,305	762,965	3,194,980	1,452,698	247,572	7,845,520
Положителна/(отрицателна) разлика в срочността на активите и пасивите	457,863	(503,860)	(2,095,533)	1,845,718	(241,784)	(537,596)

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2016 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

в хил. лв.	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	1,588,754	-	-	-	1,588,754
Финансови активи за търгуване	8,578				8,578
Инвестиции на разположение за продажба	517,405	-	-	13,961	531,366
Финансови активи държани до падеж		222,654		21,406	244,060
Вземания от банки и финансови институции	51,781	2,319	372	-	54,472
Вземания от клиенти	486,266	242,437	1,341,010	4,310,150	6,379,863
Общо финансови активи	2,652,784	467,410	1,341,382	4,345,517	8,807,093
Финансови пасиви					
Задължения към банки	6,736	-	-	-	6,736
Задължения към други клиенти	2,585,365	848,791	3,089,832	1,221,568	7,745,556
Други привлечени средства	39	1,231	6,214	65,924	73,408
Хибриден дълг	-	-	22,883	241,349	264,232
Общо финансови пасиви	2,592,140	850,022	3,118,929	1,528,841	8,089,932
Деривати държани за управление на риска					
За търгуване, изходящ поток	146,610	1,956	1,369	-	149,935
За търгуване, входящ поток	148,441	1,970	1,342	-	151,753
Паричен поток от деривати, нетно	1,831	14	(27)	-	1,818

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(i) Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката към 31 декември 2015 г., представени по остатъчен срок на базата на договорени недисконтирани парични потоци.

<i>в хил. лв.</i>	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	Над 1 година	Общо
Финансови активи					
Парични средства и вземания от централни банки	1,489,865	-	-	-	1,489,865
Финансови активи за търгуване	9,913				9,913
Инвестиции на разположение за продажба	501,481	-	-	5,788	507,269
Финансови активи държани до падеж		35,801		21,123	56,924
Вземания от банки и финансови институции	82,668	-	18,711	8,056	109,435
Вземания от клиенти	638,920	258,300	1,296,188	4,340,681	6,534,089
Общо финансови активи	2,722,847	294,101	1,314,899	4,375,648	8,707,495
Финансови пасиви					
Задължения към банки	10,344	-	-	-	10,344
Задължения към други клиенти	2,150,585	763,707	2,768,575	1,406,280	7,089,147
Министерство на финансите	-	-	454,041	-	454,041
Други привлечени средства	27,039	1,655	7,701	101,886	138,281
Дългово капиталов инструмент	-	-	46,747	-	46,747
Хибриден дълг	-	-	12,908	264,233	277,141
Общо финансови пасиви	2,187,968	765,362	3,289,972	1,772,399	8,015,701
Деривати държани за управление на риска					
За търгуване, изходящ поток	3,041	1,956	9,877	978	15,852
За търгуване, входящ поток	6,324	1,996	9,951	938	19,209
Паричен поток от деривати, нетно	3,283	40	74	(40)	3,357

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(i) Ликвиден риск, продължение

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни като размер и да се увеличават.
- Ипотечните и жилищни кредити на дребно имат оригинален договорен срок средно 25 години, но очакваният среден ефективен срок е 14 години, тъй като някои от клиентите се възползват от опциите за предварително погасяване.

Като част от управлението на ликвидния риск Банката поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури ликвидност:

Ликвидни активи

	31 декември 2016 г.	31 декември 2015 г.
<i>в хил. лв.</i>		
Средства в централни банки	1,134,245	829,211
Парични средства и разплащателни сметки в други банки	466,986	742,034
Необременени дългови книжа	633,146	410,348
Злато	6,992	8,383
Общо ликвидни активи	2,241,369	1,989,976

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Ежедневно се извършва анализ на значимите по размер привлечени средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Към 31 декември 2016 г. средствата, привлечени от тридесетте най-големи необезпечени небанкови депозанта представляват 6.07% от общата сума задължения към други клиенти (31 декември 2015 г.: 3.75%).

(ii) Пазарен риск

Лихвен риск

Лихвен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти. Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти до степен, в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти Банката е изложена на базисен риск, зависещ от разликата между характеристиките на променливите лихвени индекси, като например основния лихвен процент, LIBOR или EURIBOR, въпреки че тези индекси се променят при висока корелация. В допълнение, цялостният ефект ще зависи и от други фактори, например доколко има плащания преди или след договорените дати и колебанията в чувствителността на лихвените проценти в периодите на падежиране и по валути.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Лихвен риск, продължение

За да определи лихвения риск на нетъргуемите си инструменти, Банката изчислява ефекта на промяната в пазарните лихвени равнища върху нетния си лихвен доход и икономическата стойност на Банката, дефинирана като разлика между справедливата стойност на активите и справедливата стойност на пасивите, включени в банковия портфейл.

Ефектът на лихвения риск върху икономическата стойност на Банката вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2016 г. е +18.5/-17.5 млн. лв.

Лихвеният риск, на който е изложен нетният лихвен доход на Банката в рамките на една година напред, вследствие на стандартен лихвен шок от +100/-100 базисни пункта към 31 декември 2016 г., е -1.3/-1.6 млн. лв. Сходният ефект върху нетния лихвен доход при двата противоположни сценария е резултат от различното абсорбиране на лихвен шок за отделните активи и пасиви, което на свой ред е обусловено от наличието на естествени граници по отношение стойностите на лихвените проценти за някои от тях. Една част от тези естествени граници са нормативно и договорно заложи, а друга са вътрешно-приети допускания.

	Нетен лихвен доход		Капитал	
	100 bp увеличение	100 bp намаление	100 bp увеличение	100 bp намаление
Ефект в милиони лева				
31 декември 2016				
Към 31 декември	-1.3	-1.6	18.5	-17.5
Средна за периода	0.9	-3.7	18.2	-17.3
Максимална за периода	1.9	-1.6	19.8	-14.5
Минимална за периода	-1.3	-4.8	15.4	-18.9
31 декември 2015				
Към 31 декември	-7.5	+7.8	-24.7	+30.0
Средна за периода	+1.9	-1.5	-8.6	+22.0
Максимална за периода	+22.2	-4.5	+11.4	+62.0
Минимална за периода	-13.4	-22.2	-24.7	+1.3

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение
- В. Нетърговски операции, продължение
- (ii) *Пазарен риск, продължение*
- Лихвен риск, продължение*

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2016 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	509,043	301,322	207,721	-	-	-
Финансови активи за търгуване	4,687	-	4,687	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	517,405	26,304	491,101	-	-	-
Финансови активи държани до падеж	243,463	-		222,501	-	20,962
Вземания от банки и финансови институции	17,447	-	17,447	-	-	-
Вземания от клиенти	4,531,560	3,453,495	13,673	40,248	219,054	805,090
Общо лихвоносни активи	5,823,605	3,781,121	734,629	262,749	219,054	826,052
Пасиви						
Задължения към банки	6,736	6,736		-	-	-
Задължения към други клиенти	7,663,984	1,681,261	876,395	847,075	3,066,606	1,192,647
Други привлечени средства	70,367	21,601	17	1,260	1,250	46,239
Хибриден дълг	208,740	-	-	-	-	208,740
Общо лихвоносни пасиви	7,949,827	1,709,598	876,412	848,335	3,067,856	1,447,626

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(ii) Пазарен риск, продължение
Лихвен риск, продължение

Таблицата по-долу показва периодите на олихвяване на финансовите активи и пасиви към 31 декември 2015 г.

Инструменти с фиксиран лихвен процент

в хил. лв.	Общо	Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи						
Парични средства и вземания от централни банки	502,212	443,563	58,649	-	-	-
Финансови активи за търгуване	6,794	-	6,794	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	535,082	33,635	501,447	-	-	-
Финансови активи държани до падеж	56,354	-	35,784	-	-	20,570
Вземания от банки и финансови институции	83,433	-	73,611	-	9,822	-
Вземания от клиенти	4,877,725	3,765,785	93,941	81,648	182,840	753,511
Общо лихвоносни активи	6,061,600	4,242,983	770,226	81,648	192,662	774,081
Пасиви						
Задължения към банки	10,344	2,521	7,823	-	-	-
Задължения към други клиенти	6,993,408	1,289,288	851,166	761,312	2,736,393	1,355,249
Министерство на финансите	450,922	-	-	-	450,922	-
Други привлечени средства	133,802	26,256	26,933	1,532	2,517	76,564
Дългово капиталов инструмент	45,528	-	-	-	-	45,528
Хибриден дълг	202,044	-	-	-	-	202,044
Общо лихвоносни пасиви	7,836,048	1,318,065	885,922	762,844	3,189,832	1,679,385

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(ii) Пазарен риск, продължение

Валутен риск

Валутен риск е рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени във валутните курсове. Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с чужди валути и при финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на паричен съвет (валутен борд) в Република България българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Банката изготвя счетоводните си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Експозициите на Банката пораждат нетни приходи от търговски операции от промени във валутните курсове, които се отчитат в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Банката, които не са деноминирани във валутата на представяне на Банката. Тези експозиции са представени по-долу:

в хил. лв.	2016	2015
Парични активи		
Евро	4,038,157	4,384,510
Щатски долари	770,723	526,871
Други валути	101,343	93,018
Злато	6,992	8,383
Парични пасиви		
Евро	3,170,405	3,082,883
Щатски долари	770,289	520,370
Други валути	101,378	92,572
Злато	3,591	6,517
Нетна валутна позиция		
Евро	867,752	1,301,627
Щатски долари	434	6,501
Други валути	(35)	446
Злато	3,401	1,866

По отношение на монетарни активи и пасиви, които не са икономически хеджирани, Банката управлява валутния риск в съответствие с политика, която поставя лимити за валутните позиции и дилърски лимити.

(iii) Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, че другата страна по финансов инструмент ще причини финансова загуба на Банката като не успее да изплати свое задължение. Банката е изложена на риск от своята кредитна дейност, както и в случаите когато действа като посредник от името на клиент или на друга трета страна, или при издаването на условни ангажименти. Управлението на кредитния риск се извършва посредством редовни анализи на кредитоспособността на длъжниците и определянето на кредитен рейтинг. Експозицията към кредитен риск се управлява също и чрез приемане на обезпечения и гаранции.

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
В. Нетърговски операции, продължение
(iii) Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу дава информация за максималната експозиция към кредитен риск:

	Кредити и вземания от други клиенти		Кредити и вземания от банки, включително от централни банки		Инвестиции в ценни книги и финансови активи държани за търговия		Задбалансови ангажименти	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
<i>в хил. лв</i>								
Балансова стойност	4,941,062	5,131,731	1,484,576	1,436,514	765,555	564,630	-	-
Условни ангажименти	-	-	-	-	-	-	698,000	857,047

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква вследствие на предоставените заеми на клиенти. Размерът на кредитната експозиция в този случай се определя от балансовата стойност на активите. Тези експозиции са както следва:

31 декември 2016 г.
в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани		
Групово обезценени	4,347,663	4,338,965
Необслужвани		
Групово обезценени	422,035	213,944
Индивидуално обезценени	996,907	388,153
Общо	5,766,605	4,941,062

31 декември 2015 г.
в хил. лв.

Клас експозиции	Брутна сума на вземания от клиенти	Балансова стойност на вземания от клиенти
Обслужвани		
Групово обезценени	4,452,926	4,439,001
Необслужвани		
Групово обезценени	375,297	186,175
Индивидуално обезценени	1,028,509	506,555
Общо	5,856,732	5,131,731

Класификацията на експозициите по рискови класове отразява преценката на ръководството за възстановимата стойност на кредитите.

Към 31 декември 2016 г. брутната сума на просрочените вземания от клиенти, измерени като експозиции с просрочие над 90 дни, е 1,011,689 хил. лв. (2015: 870,858 хил. лв.).

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

В допълнение, Банката е изложена на задбалансов кредитен риск вследствие на споразумения за предоставяне на кредити и издаване на задбалансови ангажменти (виж бележка 31).

Концентрации на кредитен риск (балансов и задбалансов) по финансови инструменти възникват спрямо контрагенти, които притежават сходни икономически характеристики, следователно промени в икономическите и други условия биха се отразили по подобен начин върху способността им да посрещнат договорните си задължения.

Основните концентрации на кредитен риск възникват и в зависимост от местоположението и вида на клиентите по отношение на инвестициите, заемите, авансите и условните задължения.

Концентрацията на кредитен риск по отрасли на икономиката във вземания от клиенти е представена в таблицата по-долу:

в хил. лв.	2016	2015
Търговия	1,161,920	1,080,609
Производство	975,893	1,138,067
Услуги	547,401	457,540
Финанси	116,909	137,617
Транспорт	346,262	356,761
Комуникации	115,233	93,655
Строителство	176,542	228,252
Селско стопанство	184,718	127,708
Туризм	189,645	210,182
Инфраструктура	466,536	481,471
Частни лица	1,415,105	1,457,051
Други	70,441	87,819
Обезценка	(825,543)	(725,001)
Общо	4,941,062	5,131,731

Сумите включени в таблиците представляват максималната счетоводна загуба, която ще бъде призната към датата на отчета за финансовото състояние, ако страните по сделката не изпълнят изцяло договорните си задължения и всички получени обезпечения се окажат без стойност. Следователно сумите значително надхвърлят очакваните загуби, отразени като обезценка.

Банката е предоставила кредити на дружества в различни сфери на дейност, но в един и същ икономически отрасъл - производство. Поради това експозициите имат сходен бизнес-риск. Съществуват три такива групи предприятия към 31 декември 2016 г. с обща експозиция по отчетна стойност възлизаща съответно на 211,037 хил. лв. (2015: 204,787 хил. лв.) - черна и цветна металургия, 60,609 хил. лв. (2015: 60,611 хил. лв.) - минно дело и 115,099 хил. лв. (2015: 111,590 хил. лв.) - енергетика.

Банката е предоставила кредити и издала условни ангажменти на 6 отделни клиенти или групи (2015: 4), към които експозицията превишава 10% от собствения капитал на Банката. Общата сума на тези експозиции след приспадане на допустимите обезпечения е 550,403 хил. лв., която представлява 59.13% от собствения капитал (2015: 597.879 хил. лв., представлявали 63.68% от собствения капитал), от които 484,491 хил. лв. (2015: 527,068 хил. лв.) са кредити и 65,912 хил. лв. (2015: 70,811 хил. лв.) са гаранции, акредитиви и други условни задължения.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица е в размер на 225,459 хил. лв. (2015: 173,334 хил. лв.), която представлява 24.22 % от капиталовата база на Банката (2015: 18.46.%).

Кредитите предоставени от клона в Кипър възлизат на 12,508 хил. лв. (амортизирана стойност преди обезценка) (2015: 60,349 хил. лв.).

Политиката на Банката изисква преди отпускане на одобрените кредити клиентите да осигурят подходящи обезпечения. Банковите гаранции и акредитиви също са обект на стриктно предварително проучване. Договорите уточняват паричните лимити на банковия ангажимент. Размерът на получените обезпечения по издадени гаранции и акредитиви възлиза на 100%.

Видове обезпечения, държани срещу различни видове активи:

Тип кредитна експозиция	Основен вид на обезпечение	Съотношение на покритие на експозициите с обезпечение	
		2016	2015
Споразумения по репо - сделки	Търгуеми ценни книжа	100%	100%
Кредити и вземания от банки	Няма	-	-
Жилищно кредитиране	Жилищни или нежилищни имоти	330%	307%
Потребителско кредитиране	Ипотека, поръчителство, парични и други обезпечения	74%	66%
Кредитни карти	Няма	-	-
Кредитиране на предприятия	Ипотека, залог на цяло предприятие, залог на ДМА, залог на стоки в оборот, залог на други КМА, гаранционни схеми, парични, финансови и други обезпечения	383%	393%

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Представената по-долу таблица показва общия размер на кредитите, предоставени от Банката на клиенти според вида на обезпеченията до размера на обезпеченията с изключение на сумата на кредитните карти 243,425 хил. лв. (2015: 251,517 хил. лв):

в хил. лв.	2016	2015
Ипотека	1,448,615	1,563,547
Залог на вземания	1,185,296	1,007,379
Залог на търговски предприятия	25,521	64,417
Ценни книжа	215,466	227,743
Банкови гаранции	-	667
Поръчителства и други гаранции	1,810,664	1,812,272
Залог на стоки	27,550	28,901
Залог на машини и съоръжения	108,344	103,375
Залог на парични средства	41,914	70,284
Залог на дружествени дялове във фирми	1	944
Залог на злато	-	18
Други обезпечения	12,792	13,072
Необезпечени	647,017	712,596
Общо	5,523,180	5,605,215

Други обезпечения включват застрахователни полици до размера на застрахователното покритие, бъдещи постъпления по сметки, превод на трудово възнаграждение и други.

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитните експозиции по ипотечни кредити към клиенти – физически лица - в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението. Стойността на обезпечението по жилищните ипотечни кредити се основава на стойността на обезпечението при възникване на кредита, обновена на база оценка на промените в цените на жилищата.

в хил. лв.	2016	2015
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	132,227	154,303
Над 50% до 70%	149,525	177,604
Над 70% до 90%	175,133	175,762
Над 90% до 100%	22,163	23,984
Повече от 100%	68,642	62,461
Общо	547,690	594,114

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Кредити към предприятия

Кредитите към предприятия са предмет на индивидуална кредитна оценка и тестване за обезценка. Кредитоспособността на дадено предприятие обикновено е най-подходящият показател за качеството на експозицията към него. Въпреки това, обезпечението осигурява допълнителна сигурност и Банката изисква такова да бъде предоставено от клиентите си търговци. Банката приема обезпечения във формата на първа по ред ипотека на недвижим имот, права върху всички техни активи, както и други гаранции и права на собственост.

Банката периодично анализира предоставените обезпечения от гледна точка на евентуални изменения в стойността им, дължащи се на промени в пазарната среда, нормативната уредба или вследствие разпоредителни действия на длъжника. В случай, че тези изменения водят до нарушаване на изискванията за достатъчност на обезпечението, Банката изисква допълването му в определен срок.

Към 31 декември 2016 г. балансовата стойност на необслужваните кредити към предприятия е в размер на 505,651 хил. лева (2015: 595,535 хил. лева) и стойността на обезпеченията по тези кредити и заеми е в размер на 496,743 хил. лева (2015: 569,081 хил. лева).

Банката следи постоянно риска от неизпълнение по вече предоставените кредити, като при наличие на данни за потенциални или реално възникнали проблеми Банката изготвя план за действие и предприема мерки за справяне с възможните нежелани последици, включително реструктуриране на дълга.

За целите на оповестяването в тези финансови отчети „предоговорени кредити“ се дефинират като кредити, които са предоговорени в резултат на промяна на пазарните лихвени условия, погасителни планове, по искане на клиента и други.

Предоговорени кредити

в хил.лв.

Вид на предоговарянето	2016		2015	
	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка	Брутна сума на вземания от клиенти	Обезценка
Кредитиране на физически лица	411,849	39,402	431,096	35,212
Промяна на срока на погасяване	148,123	12,829	175,284	7,914
Промяна на размера на пог.вноски	9,105	1,376	11,786	1,801
Промяна на размера на лихвата	88,399	2,960	79,185	4,322
По искане на кредитополучателя	64,379	2,345	61,776	2,551
Други причини	101,843	19,892	103,065	18,624
Кредитиране на предприятия	3,078,280	426,270	3,029,255	358,434
Промяна на срока на погасяване	419,636	18,392	268,120	12,990
Промяна на размера на пог.вноски	273,544	105,166	500,219	115,939
Промяна на размера на лихвата	433,195	8,154	216,620	22,913
По искане на кредитополучателя	1,799,863	275,686	1,857,291	163,179
Други причини	152,042	18,872	187,005	43,413
Общо:	3,490,129	465,672	3,460,351	393,646

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iii) Кредитен риск, продължение

Структура и организация на функциите по управление на кредитния риск

Управлението на кредитния риск като цялостен процес се осъществява под ръководството на Управителния съвет на Банката. Надзорният съвет упражнява контрол върху дейностите на Управителния съвет по управление на кредитния риск пряко и/или чрез Комитета за риска, който подпомага Надзорния съвет при осъществяването на широкоаспектърен надзор върху функцията по управление на риска в Банката, включително относно формирането на рискови експозиции.

За подпомагане дейността на Управителния съвет по управление на кредитния риск в Банката функционират колективни органи – Кредитен съвет и Комитет по реструктуриране. Кредитният съвет подпомага управлението на поемания кредитен риск, като се произнася по кредитни сделки съобразно предоставените му нива на компетентност. Комитетът по реструктуриране е специализиран орган за наблюдение на кредитните експозиции с индикатори за влошаване. Освен колективните органи в Банката функционират и специализирани независими звена – дирекция „Анализ и контрол на риска“ и дирекция „Управление на кредитния риск, мониторинг и провизиране“, които изпълняват функции по идентифициране, измерване и управление на кредитния риск, в т.ч. извършването на втори контрол по рискови експозиции. Реализацията, координацията и текущият контрол върху кредитната дейност се организира от дирекции „Корпоративно банкиране“, „Кредитиране на малки и средни предприятия“, „Банкиране на дребно“ и „Кредитна администрация“, а управлението на проблемните активи – от дирекция „Проблемни активи“.

(iv) Експозиция към държавен дълг

Банката внимателно управлява кредитния риск свързан с държавен дълг и като резултат от това общото качество на портфейла от държавен дълг е много добро.

Таблицата по-долу представя балансовата стойност на портфейла от държавен дълг по страни. Активите са представени, без да е отчетена евентуална обезценка. Банката не е признала обезценка по отношение на експозициите към държавен дълг осчетоводени по амортизирана стойност към 31 декември 2016 г. и 31 декември 2015 г., както и по отношение на тези класифицирани като държани за продажба.

в хил. лв.

31 декември 2016 г.

Портфейл	България	Словакия	Латвия	Литва	САЩ
Финансови активи за търгуване	3,318	-	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	393,592	2,021	69	21,831	55,590
Финансови активи държани до падеж	-	-	-	-	222,501
Общо	396,910	2,021	69	21,831	278,091

в хил. лв.

31 декември 2015 г.

Портфейл	България	Словакия	Латвия	Литва	САЩ
Финансови активи за търгуване	5,381	-	-	-	-
Инвестиции на разположение за продажба	420,333	2,024	68	21,481	-
Финансови активи държани до падеж	-	-	-	-	35,784
Общо	425,714	2,024	68	21,481	35,784

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

В. Нетърговски операции, продължение

(iv) Експозиция към държавен дълг, продължение

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2016 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	8,681	4,817	40,818	176,285	166,309	396,910
Словакия	-	-	-	-	2,021	2,021
Латвия	-	-	-	-	69	69
Литва	-	-	-	-	21,831	21,831
САЩ	-	278,091	-	-	-	278,091
Общо	8,681	282,908	40,818	176,285	190,230	698,922

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31 декември 2015 г.

в хил. лв.

Държава емитент	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
България	13,190	192,173	16,686	200,666	2,999	425,714
Словакия	-	-	-	2,024	-	2,024
Латвия	-	-	-	68	-	68
Литва	-	-	-	-	21,481	21,481
САЩ	-	35,784	-	-	-	35,784
Общо	13,190	227,957	16,686	202,758	24,480	485,071

С. Капиталова адекватност

От 1 януари 2014 г. в сила са разпоредбите на пакет CRD IV, които чрез Регламент 575 от 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и Директива 2013/36 относно достъпа до осъществяването на дейност на кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници транспонират в европейското законодателство разпоредбите на новите стандарти за банков капитал – Базел III.

Регулаторен капитал

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката се състои от следните елементи:

Базов собствен капитал от първи ред

- а) издадени и изплатени капиталови инструменти (обикновени акции);
- б) премийни резерви от емисии на обикновени акции;
- в) неразпределена одитирана печалба;
- г) натрупан друг всеобхватен доход, включително преоценъчни резерви;
- д) други резерви;

Приспаданията от елементите на базовия собствен капитал от първи ред включват нематериалните активи.

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение

С. Капиталова адекватност, продължение

Допълнителен капитал от първи ред

Инструментите на допълнителния капитал от първи ред включват хибриден дълг (виж бележка 28). Намаленията на елементите на капитала от първи ред включват преходни регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третира по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност.

Капитал от втори ред

Капиталът от втори ред се състои от дългово капиталов инструмент (виж бележка 27) и преходни регулаторни корекции свързани с преоценъчния резерв на недвижимите имоти.

Собствен капитал

2016
2015
в хил. лв

Базов собствен капитал от първи ред

Изплатени капиталови инструменти	110,000	110,000
(-) Непряко дялово участие в инструменти на базовия собствен капитал от първи ред	(93)	(60)
Премийни резерви	97,000	97,000
Други резерви	522,609	510,066
Натрупан друг всеобхватен доход	21,957	15,773
Намаления на базовия собствен капитал от първи ред:		
(-) Нематериални активи	(9,010)	(10,660)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(5,179)	(3,068)
Базов собствен капитал от първи ред	737,284	719,051

Инструменти допълнителен капитал от първи ред

Хибриден дълг	195,583	195,583
Намаления на капитала от първи ред:		
Преходни корекции на допълнителния капитал от първи ред	(3,820)	(7,275)
Капитал от първи ред	929,047	907,359

Капитал от втори ред

Дългово капиталов инструмент	-	28,751
Преходни корекции на капитала от втори ред	1,800	2,700
Собствен капитал	930,847	938,810

Бележки към финансовите отчети

3. Управление на риска, продължение С. Капиталова адекватност, продължение

Банката изчислява следните съотношения:

- а) съотношението на базовия собствен капитал от първи ред е базовият собствен капитал от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
 - б) съотношението на капитала от първи ред е капиталът от първи ред на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция;
 - в) съотношението на обща капиталова адекватност е собственият капитал на институцията, изразен като процент от общата рискова експозиция.
- Общата рискова експозиция се изчислява като сбор от рисковопретеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск.

Банката изчислява изискванията за кредитния риск на своите експозиции в банков и търговски портфейл на базата на стандартизирания подход. Експозициите се вземат предвид по балансовата им стойност. Задбалансовите ангажименти се вземат предвид чрез прилагане на конверсионни фактори, които имат за цел приравняването им в балансови стойности. Позициите се претеглят за риск при ползване на различни проценти в зависимост от класа на експозицията и нейния кредитен рейтинг. Използват се различни техники за редуциране на кредитния риск, например обезпечения и гаранции. При деривативните инструменти, като форуърди и опции, се оценява кредитният риск на контрагента.

Банката изчислява и капиталови изисквания за пазарен риск на валутните и стоковите инструменти в търговския и банковия портфейл.

Банката изчислява капиталови изисквания за операционен риск чрез използване на подхода на базисния индикатор. Капиталовото изискване е равно на средния годишен брутен доход през последните три години, умножен по фиксиран процент (15%). Съответните рисково-претеглени активи се изчисляват чрез по-нататъшно умножение по 12.5.

Отношението на общата капиталова адекватност не може да бъде по-малко от 13.5%, на адекватността на капитала от първи ред – по-малко от 11.5%, а съотношението на базовия собствен капитал от първи ред - по-малко от 10% (с включени капиталов буфер за системен риск в размер на 3% и предпазен капиталов буфер от 2.5%).

През периода Банката спазва регулаторните капиталови изисквания.

Нивото на капиталова адекватност е както следва:

Бележки към финансовите отчети
3. Управление на риска, продължение
С. Капиталова адекватност, продължение

в хил. лв.	Балансова стойност/условна стойност		Рисковопретеглени активи	
	2016	2015	2016	2015
Рисковопретеглени активи за кредитен риск				
Балансови позиции				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	1,837,716	1,417,874	1,376	1,395
Многостранни банки за развитие	483	602	-	-
Институции	421,138	688,790	140,441	172,692
Предприятия	2,208,269	2,481,237	2,016,011	2,388,529
Експозиции на дребно	859,291	781,275	496,631	474,260
Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	1,271,225	1,152,361	535,244	476,090
Експозиции в неизпълнение	602,097	668,928	657,022	721,328
Предприятия за колективно инвестиране	2,547	2,214	2,547	2,214
Капиталови инструменти	51,574	42,998	106,109	97,533
Други позиции	1,574,572	1,419,157	1,416,000	1,251,069
Общо	8,828,912	8,655,436	5,371,381	5,585,110
Задбалансови позиции				
Класове експозиции				
Институции	-	-	96	487
Предприятия	296,601	513,842	109,691	160,255
Експозиции на дребно	369,992	310,475	5,605	1,138
Обезпечени с ипотечи върху недвижими имоти	31,407	32,730	5,592	6,796
Други позиции	-	-	2	6
Общо	698,000	857,047	120,986	168,682
Деривати				
Класове експозиции				
Централни правителства или централни банки	587	-	-	-
Институции	1,444	20	289	4
Предприятия	72	411	72	411
Други позиции	1,831	3,324	1,831	3,324
Общо	3,934	3,755	2,192	3,739
Общо рисковопретеглени активи за кредитен риск			5,494,559	5,757,531
Рисковопретеглени активи за пазарен риск			5,625	6,300
Рисковопретеглени активи за операционен риск			542,063	479,863
Общо рисковопретеглени активи			6,042,247	6,243,694
Отношения на капиталова адекватност				
	Капитал		Капиталови съотношения %	
	2016	2015	2016	2015
Базов собствен капитал от първи ред	737,284	719,051	12.20%	11.52%
Капитал от първи ред	929,047	907,359	15.38%	14.53%
Собствен капитал	930,847	938,810	15.41%	15.04%

Бележки към финансовите отчети

4. Информация по сегменти

Информацията по сегменти се представя с оглед на географското разпределение на сегментите на Банката. Форматът се базира на вътрешната финансово-контролна структура.

Отчитането и оценяването на активите и пасивите, приходите и разходите по сегменти е основано на счетоводната политика, описана в приложението за счетоводната политика.

Операциите между сегментите се извършват по пазарни цени.

Банката извършва дейност основно в България, но също така има операции в Кипър.

При представянето на информация на базата на географски сегменти, приходите и разходите се разпределят след междуклонови елиминации на база местоположението на банковото подразделение, което ги генерира. Активите и пасивите по сегменти се разпределят след междуклонови елиминации въз основа на географското им местоположение.

в хил. лв.	Операции в България		Операции в чужбина		Общо	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Приходи от лихви	424,110	450,946	2,203	19,704	426,313	470,650
Разходи за лихви	(118,499)	(217,753)	(191)	(517)	(118,690)	(218,270)
Нетен лихвен доход	305,611	233,193	2,012	19,187	307,623	252,380
Приходи от такси и комисиони	106,534	98,601	856	783	107,390	99,384
Разходи за такси и комисиони	(18,888)	(17,906)	(4)	(8)	(18,892)	(17,914)
Нетен доход от такси и комисиони	87,646	80,695	852	775	88,498	81,470
Нетни приходи от търговски операции	13,584	11,256	463	84	14,047	11,340
Административни разходи	(183,849)	(171,484)	(1,206)	(1,034)	(185,055)	(172,518)
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Активи	8,838,371	8,613,768	14,099	67,619	8,852,470	8,681,387
Пасиви	7,902,333	7,907,103	108,386	28,902	8,010,719	7,936,005

Бележки към финансовите отчети
4. Информация по сегменти, продължение

В следващата таблица е представено разпределението на активи и пасиви, приходи и разходи по бизнес сегменти към и за годината, завършваща на 31 декември 2016 г.:

в хил. лв.

Бизнес	Активи	Пасиви	Приходи от лихви	Разходи за лихви	Нетен доход от такси и комисиони	Нетни приходи от търговски операции	Други нетни оперативни приходи
Търговско банкиране	3,531,711	1,314,673	269,314	(9,206)	33,180	-	7,468
Банкиране на дребно	1,409,351	6,376,583	144,898	(99,975)	35,369	-	3,850
Картови услуги	-	-	-	-	16,951	-	-
Трежъри	2,428,451	6,736	12,101	(1,083)	(44)	14,047	28,298
Други	1,482,957	312,727	-	(8,426)	3,042	-	-
Общо	8,852,470	8,010,719	426,313	(118,690)	88,498	14,047	39,616

Бележки към финансовите отчети

5. Финансови активи и пасиви

Счетоводна класификация и справедливи стойности

Счетоводната политика на Банката, свързана с оценяването по справедлива стойност е представена в Бележка 2(d)(vii).

Банката определя справедливите стойности като използва следната йерархия, която категоризира в три нива входящите данни, вземани в предвид при техниките за оценяване на справедливата стойност:

Ниво 1 - Входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на финансови активи и пасиви на активните пазари за идентични финансови инструменти.

Ниво 2 - Входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни.

Ниво 3 - Входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват за да отразят разликите между инструментите.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари са базирани на котиран пазарни цени на борсови или дилърски пазари. За всички останали финансови инструменти Банката определя справедливите стойности, като използва други техники за оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени, и модели за оценяване на опции и други модели за оценяване. Предположения и входящи данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредит спредове и други премии, използвани при определянето на дисконтовите проценти, цени на дългови и капиталови ценни книжа, валутни курсове и цени на индекси на капиталови инструменти и очаквани колебания и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

Банката използва общопризнати модели за оценка за определяне на справедливата стойност на често използвани и по-опростени финансови инструменти, като лихвен и валутен суап, при които се използват само наблюдаеми пазарни данни и изискват по-малко преценки и приблизителни оценки на ръководството. Наблюдаеми цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване обикновено са налични на пазара за котиран дългови и капиталови инструменти, деривати, които се търгуват на борсата или извънборсови деривати като лихвени суапове. Тази наличност на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни използвани в моделите за оценяване намалява нуждата от преценки и приблизителни оценки на ръководството и също така намалява несигурността, свързана с определянето на справедливите стойности. Наличността на наблюдаеми пазарни цени и входящи данни варира в зависимост от продуктите и пазарите и има склонността да се влияе от промени, предизвикани от специфични събития и общото състояние на финансовите пазари.

Но в случаите, когато Банката оценява портфейл от финансови активи и финансови пасиви на базата на нетната експозиция, тя прилага преценка при определяне на подходящите корекции на ниво портфейл, като например използването на спреда „купува-продава“.

Бележки към финансовите отчети

5. Финансови активи и пасиви, продължение Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

При такива корекции се използват наблюдаеми спредове „купува-продава“ за подобни инструменти и се коригират според факторите, специфични за този портфейл.

За по-сложни инструменти, Банката използва собствени модели за оценяване, които обикновено са разработени на базата на общопризнати методи за оценяване. Някои или всички значими входящи данни в тези модели може да не са наблюдаеми на пазара и са получени от пазарни цени или проценти или са приблизителни оценки, базирани на преценки. Пример за инструменти, за които има значими ненаблюдаеми данни включват някои извънборсови деривати и определени заеми и ценни книжа, за които няма активен пазар и запазени участия при секюритизация. Моделите за оценяване които използват значими ненаблюдаеми данни изискват в голяма степен използването на преценки и приблизителни оценки от ръководството при определяне на справедливата стойност. Тези преценки и приблизителни оценки, направени от ръководството обикновено се изискват, за да се избере подходяща техника за оценяване, за определяне на очакваните бъдещи парични потоци от финансовия инструмент, който се оценява, за определяне на вероятността от неизпълнение на задълженията от страна на контрагента и предварителните лащания и за избора на подходящи дисконтни проценти.

Банката има установена система за вътрешен контрол във връзка с оценката на справедливите стойности. Системата включва функцията Управление на риска и докладва на ръководството и която носи главната отговорност за независимата проверка на резултата от търговските и инвестиционни дейности и за извършването на всички значими оценки на справедливата стойност на финансовите инструменти. Специфични контроли включват:

- Проверка на наблюдаемите цени;
- Предлагащото на нови модели и на промени в съществуващите модели се извършва от Дирекция Анализ и контрол на риска и одобрява от Управителния съвет на Банката;
- Калибриране на моделите (сравнение с наблюдаеми пазарни сделки);
- Анализ и оценка на значителните дневни отклонения в оценката;
- Преглед на значимите ненаблюдаеми данни, корекции на оценката и значителни промени в справедливите стойности на инструментите от Ниво 3 сравнени с предходния месец от Дирекция Анализ и контрол на риска на Банката;

Когато се използва информация, предоставена от трети лица, като например от компании за услуги по определяне на цени или цени от посредници, Управление на риска оценява и документира доказателствата, използвани от третите лица в подкрепа на заключението, че такива оценки са в съответствие с МСФО. Това включва:

- Проверка за одобрение на посредниците за определяне на пазарни цени използвани при оценката на съответния вид финансови инструменти;
- Разбиране на начина, по който справедливата стойност е била достигната и степента, до която тя отразява реални пазарни сделки;
- Когато цените за сходни инструменти са използвани за определяне на справедливата стойност, как тези цени са били коригирани, за да отразят характеристиките на инструмента, подлежащ на оценка;
- Когато няколко цени са били установени за един и същ финансов инструмент, до каква степен е била определена справедливо стойността на инструмента, използвайки тези цени.

5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Таблиците по-долу представят анализ на финансови инструменти оценявани по справедлива стойност в края на отчетния период, класифицирани по нива в рамките на йерархията на справедливите стойности, чрез която се категоризира измерването на справедливите стойности. Стойностите се базират на сумите признати в отчета за финансово състояние.

в хил. лв.

31 декември 2016 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи за търгуване	8,578	-	-	8,578
Инвестиции на разположение за продажба	475,215	56,141	-	531,356
Деривати държани за управление на риска	1,795	23	-	1,818
Общо	485,588	56,164	-	541,752

в хил. лв.

31 декември 2015 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Финансови активи за търгуване	9,913	-	-	9,913
Инвестиции на разположение за продажба	443,906	57,575	-	501,481
Деривати държани за управление на риска	3,258	99	-	3,357
Общо	457,077	57,674	-	514,751

Капиталови инвестиции на стойност 10 хил. лв. към 31 декември 2016 г. и 5,788 хил. лв. към 31 декември 2015 г. са представени в отчета по цена на придобиване, тъй като тяхната справедлива стойност не може да бъде надеждно оценена.

Таблиците по-долу анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчитани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Бележки към финансовите отчети
5. Финансови активи и пасиви, продължение
Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение
в хил. лв.

31 декември 2016 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,588,754	-	1,588,754	1,588,754
Финансови активи държани до падеж	222,501	20,930	-	243,431	243,463
Вземания от банки и финансови институции	-	54,472	-	54,472	54,472
Вземания от клиенти	-	602,097	4,347,663	4,949,760	4,941,062
Общо	222,501	2,266,253	4,347,663	6,836,417	6,827,751
Пасиви					
Задължения към банки	-	6,736	-	6,736	6,736
Задължения към други клиенти	-	2,584,928	5,106,378	7,691,306	7,691,256
Други привлечени средства	-	70,343	-	70,343	70,367
Хибриден дълг	-	208,740	-	208,740	208,740
Общо	-	2,870,747	5,106,378	7,977,125	7,977,099

в хил. лв.

31 декември 2015 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедливи стойности	Общо балансова стойност
Активи					
Парични средства и вземания от централни банки	-	1,489,865	-	1,489,865	1,489,865
Финансови активи държани до падеж	35,652	20,178	-	55,830	56,354
Вземания от банки и финансови институции	-	109,435	-	109,435	109,435
Вземания от клиенти	-	692,730	4,428,515	5,121,245	5,131,731
Общо	35,652	2,312,208	4,428,515	6,776,375	6,787,385
Пасиви					
Задължения към банки	-	10,344	-	10,344	10,344
Задължения към други клиенти	-	2,149,926	4,852,462	7,002,388	7,002,880
Министерство на финансите	-	-	450,602	450,602	450,922
Други привлечени средства	-	133,752	-	133,752	133,802
Дългово капиталов инструмент	-	45,491	-	45,491	45,528
Хибриден дълг	-	201,616	-	201,616	202,044
Общо	-	2,541,129	5,303,064	7,844,193	7,845,520

Бележки към финансовите отчети

5. Финансови активи и пасиви, продължение

Счетоводна класификация и справедливи стойности, продължение

Където е налична, справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е базирана на наблюдаеми пазарни транзакции. Където наблюдаема пазарна информация не е налична, преценката за справедливата стойност се базира на оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби за живота на кредита, пазарни лихвени нива, очаквания за предплащане. За обезценените кредити с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на задълженията към клиенти е изчислена използвайки техники на дисконтирани парични потоци прилагайки лихвените нива, които се предлагат към момента за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

6. Нетен лихвен доход

в хил. лв.

Приходи от лихви

	2016	2015
Сметки при банки и финансови институции	809	325
Банкиране на дребно	135,478	133,111
Корпоративни клиенти	233,786	280,788
Малки и средни предприятия	35,528	36,714
Микрокредитиране	9,420	7,050
Дългови инструменти	11,292	12,662
	426,313	470,650

Разходи за лихви

Депозити от банки	(50)	-
Депозити от други клиенти	(109,181)	(200,013)
Други привлечени средства	(579)	(2,330)
Дългово капиталов инструмент	(1,137)	(9,231)
Хибриден дълг	(6,695)	(6,598)
Разходи за лихви по активи	(1,033)	(77)
Лизингови договори и други	(15)	(21)
	(118,690)	(218,270)
Нетен лихвен доход	307,623	252,380

За 2016 г. признатият лихвен приход от индивидуално обезценени финансови активи (вземания от клиенти) възлиза на 47,634 хил. лв. (2015 г.: 26,751 хил. лв.).

Бележки към финансовите отчети
7. Нетен доход от такси и комисиони
в хил. лв.

Приходи от такси и комисиони	2016	2015
Акредитиви и гаранции	4,306	6,135
Платежни операции	17,738	14,287
Клиентски сметки	26,976	22,584
Картови услуги	28,337	29,199
Други	30,033	27,179
	107,390	99,384
Разходи за такси и комисиони		
Акредитиви и гаранции	(277)	(291)
Платежни системи	(2,034)	(1,815)
Картови услуги	(11,385)	(13,097)
Други	(5,196)	(2,711)
	(18,892)	(17,914)
Нетен доход от такси и комисиони	88,498	81,470

8. Нетни приходи от търговски операции
в хил. лв.

	2016	2015
Нетни приходи/(разходи) от търговски операции от:		
- дългови инструменти	29	154
- капиталови инструменти	777	(59)
- промени във валутните курсове	13,241	11,245
Нетни приходи от търговски операции	14,047	11,340

9. Други нетни оперативни приходи
в хил. лв.

	2016	2015
Други нетни оперативни приходи, възникващи от:		
- дългови инструменти	4,110	3,044
- капиталови инструменти	24,188	-
- доход от управление на цедирани вземания	3,850	50,456
- доход от управление на кредити придобити при бизнес комбинация	7,468	9,285
Други нетни оперативни приходи	39,616	62,785

Отчетеният оперативен доход от капиталови инструменти за 2016 г. включва печалба от сделката по придобиване на Виза Юрп от Виза Инк. в размер на 24,930 хил. лв.

Бележки към финансовите отчети
10. Административни разходи

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Административните разходи включват:		
- Разходи за персонал	57,926	57,268
- Амортизация	16,639	17,150
- Реклама	14,421	14,035
- Разходи за наеми	32,429	32,489
- Телекомуникации, софтуер и друга компютърна поддръжка	11,597	10,909
- Други разходи за външни услуги	52,043	40,667
Административни разходи	185,055	172,518

Разходите за персонал включват разходи за заплати, социални и здравни осигуровки, начислени в съответствие с разпоредбите на местното законодателство. Общият брой на персонала към 31 декември 2016 г. е 2,991 човека (31 декември 2015 г.: 3,063).

11. Обезценка

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Увеличение на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	(259,183)	(396,948)
Намаление на обезценката		
<i>Вземания от клиенти</i>	104,407	69,526
Обезценка, нетно	(154,776)	(327,422)

Разходите за обезценка за 2016 г. и 2015 г. се дължат на допълнителни начисления в резултат на развитие на кредитния риск в период на нестабилна икономическа среда и консервативния подход, прилаган от Банката при признаване на риска от загуби по определени индивидуално оценявани експозиции.

12. Други приходи/(разходи), нетно

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Нетни приходи/(разходи) от сделки и преоценки на злато и благородни метали	(2)	785
Приходи от наеми	6,086	4,222
Приходи от продажба на активи	2,431	3,036
Преоценка на инвестиционни имоти	9,213	111,940
(Загуба) от продажба на инвестиционни имоти	(229)	-
Приходи от дивиденди	586	1,290
Разход за фонда за гарантиране на влоговете в банките и фонда за реструктуриране на банките	(35,585)	(41,533)
(Разходи)/сторниране на разходи за провизии по съдебни спорове, нетно	5,541	(6,686)
Други приходи, нетно	2,398	33,251
Общо	(9,561)	106,305

Бележки към финансовите отчети

13. Разходи за данъци

в хил. лв.	2016	2015
Текущи данъци	(681)	84
Отсрочени данъци (виж бележка 22)	(9,526)	(1,881)
Разходи за данъци	(10,207)	(1,797)

Равнение между данъчния разход и счетоводната печалба, както следва:

в хил. лв.	2016	2015
Счетоводна печалба преди облагане	100,392	14,340
Корпоративен данък по съответната данъчна ставка (10% за 2016 г. и 10% за 2015 г.)	10,039	1,434
Ефект от данъчни ставки в други юрисдикции	132	408
Данъчен ефект от постоянни данъчни разлики	36	(45)
Разходи за данък върху дохода	10,207	1,797
Ефективна данъчна ставка	10.17%	12.53%

14. Парични средства и вземания от централни банки

в хил. лв.	2016	2015
Каса		
- в левове	106,991	116,330
- в чуждестранна валута	46,689	44,450
Вземания от централни банки	1,134,245	829,211
Разплащателни сметки и вземания от чуждестранни банки	300,829	499,874
Общо	1,588,754	1,489,865

Бележки към финансовите отчети
15. Финансови активи за търгуване

в хил. лв.	2016	2015
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство, оценени с рейтинг BBB-:		
- деноминирани в левове	3,303	3,330
- деноминирани в чуждестранна валута	15	2,051
Чуждестранни банки, оценени с рейтинг BB	1,369	1,414
Други издатели - капиталови инструменти (нерейтинговани)	3,891	3,118
Общо	8,578	9,913

16. Инвестиции на разположение за продажба

в хил. лв.	2016	2015
Облигации и други ценни книжа издадени от:		
Българското правителство		
- деноминирани в левове	225,709	233,817
- деноминирани в чуждестранна валута	167,883	186,516
Чужди правителства		
- съкровищни бонове	55,590	-
- съкровищни облигации	23,921	23,573
Чуждестранни банки	44,302	57,575
Други издатели - капиталови инструменти	13,961	5,788
Общо	531,366	507,269

17. Финансови активи, държани до падеж

Ценните книжа, държани до падеж, представляват дългови инвестиции, които Банката има намерението и възможността да държи до падеж.

в хил. лв.	2016	2015
Ценни книжа държани до падеж, емитирани от:		
Чуждестранни правителства	222,501	35,784
Чуждестранни банки	20,962	20,570
Общо	243,463	56,354

18. Вземания от банки и финансови институции
(a) Анализ по видове

в хил. лв.	2016	2015
Вземания от банки	18,607	98,372
Вземания по договори за обратна продажба	4,970	2,006
Други	30,895	9,057
Общо	54,472	109,435

(b) Географски анализ

в хил. лв.	2016	2015
Местни банки и финансови институции	29,272	6,920
Чуждестранни банки и финансови институции	25,200	102,515
Общо	54,472	109,435

Бележки към финансовите отчети
19. Вземания от клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Банкиране на дребно		
- Потребителски кредити	491,101	470,914
- Ипотечни кредити	547,690	594,114
- Кредитни карти	243,425	251,517
- Други програми и обезпечени финансираня	130,568	141,144
Малки и средни предприятия	531,839	502,421
Микрокредитиране	107,744	101,286
Корпоративни клиенти	3,714,238	3,795,336
Обезценка	(825,543)	(725,001)
Общо	4,941,062	5,131,731

(а) Движение в обезценката

<i>в хил. лв.</i>	
Салдо към 1 януари 2016 г.	725,001
Допълнително начислена	259,183
Реинтегрирана	(104,407)
Отписани вземания	(55,962)
Ефект от промяната на валутните курсове	1,728
Салдо към 31 декември 2016 г.	825,543

Обезценката на кредитния портфейл за изчисляване на загуби от кредитен риск се увеличава и достига 825,543 хил. лв. в края на периода (2015: 725,001 хил. лв.), повлияна от развитието на кредитния риск и продължаващите предизвикателства в пазарната среда. През годината са отписани срещу обезценка вземания от клиенти в размер на 55,962 хил. лв., при 118,061 хил. лв. година по-рано.

Бележки към финансовите отчети
20. Имоти и оборудване

<i>в хил. лв.</i>	Земя и сгради	Машини и оборудване	Транспортни средства	Активи в процес на изграждане	Подобрения на наети активи	Общо
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2015 г.	17,550	135,816	6,470	25,280	63,060	248,176
Придобити	-	10	-	11,451	-	11,461
Излезли от употреба	(185)	(3,630)	(155)	-	(797)	(4,767)
Прехвърлени	286	8,188	15	(11,233)	2,402	(342)
Към 31 декември 2015 г.	17,651	140,384	6,330	25,498	64,665	254,528
Придобити	-	2	-	7,325	-	7,327
Излезли от употреба	-	(5,260)	(231)	(6)	(578)	(6,075)
Прехвърлени	-	5,955	155	(8,494)	874	(1,510)
Към 31 декември 2016 г.	17,651	141,081	6,254	24,323	64,961	254,270
Амортизация						
Към 1 януари 2015 г.	2,261	106,861	5,216	-	29,032	143,370
Начислена през годината	628	9,329	375	-	3,726	14,058
За излезлите от употреба	(8)	(3,512)	(155)	-	(797)	(4,472)
Към 31 декември 2015 г.	2,881	112,678	5,436	-	31,961	152,956
Начислена през годината	634	8,781	350	-	3,714	13,479
За излезлите от употреба		(5,257)	(231)		(565)	(6,053)
Към 31 декември 2016 г.	3,515	116,202	5,555	-	35,110	160,382
Балансова стойност						
Към 1 януари 2015 г.	15,289	28,955	1,254	25,280	34,028	104,806
Към 31 декември 2015 г.	14,770	27,706	894	25,498	32,704	101,572
Към 31 декември 2016 г.	14,136	24,879	699	24,323	29,851	93,888

Справедливата стойност на активите от клас Земя и сгради е определена от независими оценители на имущество, имащи призната професионална квалификация и скорошен опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Справедливата стойност на земята и сградите на Банката е определена към края на 2012 г. Политиката на Банката изисква независимите оценители да определят справедливата стойност с такава честота, че да се осигури балансова стойност, която не се различава съществено от справедливата към края на отчетния период. Към 31 декември 2016 година справедливата стойност на земята и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земя и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

Бележки към финансовите отчети

20. Имоти и оборудване, продължение

Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
1. Дисконтирани парични потоци: Моделът за оценяване отчита настоящата стойност на генерираните парични потоци от имотите, взимайки предвид очаквания ръст на наемите, периода за анулиране, ниво на заетост, премии за стимулиране като периоди освободени от наем и други разходи, които не се заплащат от наемателите. Очакваните нетни парични потоци се дисконтират, като се използват дисконтови проценти, коригирани за риска. Сред другите фактори, при определянето на дисконтовия процент се отчита качество на сградата и нейното местонахождение (първостепенно или второстепенно), кредитното качество на наемателя и срока на наема.	1. Очакван пазарен ръст на наемите (4.5-6.8%, средно претеглено 5.6%). 2. Период за анулиране (средно 6 месеца след края на всеки наем). 3. Ниво на заетост (90-95%, средно претеглено 92.5%). 4. Периоди освободени от наем (1 година при нов наем). 5. Дисконтов процент, коригиран за риска (7.5-8%, средно претеглено 7.75%).	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • очаквания пазарен ръст на наемите е по-висок (по-нисък); • периодите за анулиране са по-къси (по-дълги); • нивото на заетост е по-високо (по-ниско); • периодите освободени от наем са по-къси (по-дълги); или • дисконтовият процент, коригиран за риска е по-нисък (по-висок).
2. Пазарен подход/ Сравнителен подход. Този подход се основава на сравнение на оценявания обект с други подобни обекти, продадени или предлагани за продажба. Стойността на даден имот по този метод се определя при прякото сравнение на оценявания обект с други подобни недвижими имоти, които са били продадени в период, близък до датата на оценката. След обстойно изследване, проверка и анализ на данни, получени от пазара на имоти се формира стойност, която представлява най-точния индикатор за пазарна стойност. Същността на метода е да се ползва информация за реално осъществени сделки през последните шест месеца на пазара на имоти. Успешното прилагане на метода е възможно само при наличие на достоверна база данни от реални сделки извършени с имоти аналогични на оценявания. Информацията от сайтове за имоти, местна преса и др. информационни източници се отнася за бъдещи инвестиционни намерения на продавача на имота и не представлява достоверен източник на информация. При ползване на тези източници офертната стойност на всеки аналог се сконтира с процент по преценка на оценителя, но не по-малко от 5%.	1. Очакван пазарен ръст на имотите (5-10%, средно претеглено 7.5%). 2. Период за реализация (средно 6 месеца след офертиране). 3. коефициент за сключване на сделка (90-95%, средно претеглено 92.5%). 4. коефициент за местоположение (1.0-1.05, средно претеглено 1.025). 5. коефициент за състояние (1.0-1.1, средно претеглено 1.05).	Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако: • очакваният пазарен ръст на имотите е по-висок (по-нисък); • периодите за продажба са по-къси (по-дълги); • има промяна в техническото състояние на обектите

Бележки към финансовите отчети

21. Нематериални активи

в хил. лв.

Отчетна стойност

Към 1 януари 2015 г.

Прехвърлени

Към 31 декември 2015 г.

Излезли от употреба

Прехвърлени

Към 31 декември 2016 г.

Амортизация

Към 1 януари 2015 г.

Начислена през годината

Към 31 декември 2015 г.

Начислена през годината

За излезлите от употреба

Към 31 декември 2016 г.

Балансова стойност

Към 1 януари 2015 г.

Към 31 декември 2015 г.

Към 31 декември 2016 г.

Програмни продукти и лицензи

Общо

	28,206	28,206
	342	342
	28,548	28,548
	(2)	(2)
	1,510	1,510
	30,056	30,056
	14,796	14,796
	3,092	3,092
	17,888	17,888
	3,160	3,160
	(2)	(2)
	21,046	21,046
	13,410	13,410
	10,660	10,660
	9,010	9,010

22. Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са калкулирани за всички временни данъчни разлики, като е използван методът на балансовите пасиви на база основен данъчен процент 10%.

Признатите отсрочени данъчни активи и пасиви се отнасят за следните позиции:

в хил. лв.

	Активи		Пасиви		Нетно	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Имоти, оборудване и нематериални активи	-	-	2,679	2,956	2,679	2,956
Инвестиционни имоти	-	-	12,105	11,194	12,105	11,194
Данъчна загуба	-	(8,304)	-	-	-	(8,304)
Други	(378)	(966)	334	334	(44)	(632)
Нетни данъчни (активи)/пасиви	(378)	(9,270)	15,118	14,484	14,740	5,214

Движенията във временните разлики през 2016 г. в размер на 9,526 хил. лв. се признават в печалбата за годината.

23. Активи придобити като обезпечения

Активите, придобити като обезпечения по неиздължени кредити могат да бъдат анализирани както следва:

в хил. лв.

	2016	2015
Земи	402,191	365,303
Сгради	465,317	367,290
Машини, съоръжения и транспортни средства	160,473	192,933
Стопански инвентар	810	810
Общо	1,028,791	926,336

Бележки към финансовите отчети

23. Активи придобити като обезпечения, продължение

Поради промяна в предназначението на част от активите, придобити като обезпечения по неиздължени кредити през предходния отчетен период, има прехвърлени имоти като увеличение в позицията „Земи“ през 2016 г. в размер на 30,377 хил. лв.

Активите, придобити като обезпечения са оценени по по-ниската от цена на придобиване или нетна реализуема стойност.

- 23а.** През 2015 г. Банката започна отчитането на нов клас активи – инвестиционни имоти, включващ земи и сгради, с цел генериране доходност от наеми и увеличение на стойността.

Движение в инвестиционните имоти

в хил. лв.

Салдо към 1 януари 2016 г.	206,244
Прехвърлени от активи придобити като обезпечения в текущия отчетен период	5,966
Преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност призната при прехвърлянето	9,213
Отписани при продажба	(529)
Увеличение на стойността на инвестиционните имоти чрез капитализиране на разходи	1,373
Салдо към 31 декември 2016 г.	222,267

23б. Инвестиции в дъщерни дружества

Инвестициите в дъщерни предприятия (виж бележка 35) са както следва:

в хил. лв.

Предприятие:	% участие в капитала	2016	2015
First Investment Finance B.V., Холандия	100%	3,947	3,947
Дайнърс клуб България АД	94.79%	5,443	5,443
First Investment Bank - Albania Sh.a.	100%	23,420	23,420
Дебита ООД	70%	105	105
Реалтор ООД	51%	77	77
Фи Хелт застраховане АД	59.10%	3,315	3,315
Framas Enterprises Limited	100%	-	-
Болкан файненшъл сървисис ЕАД	100%	50	50
Търнараунд Мениджмънт ЕООД	100%	-	-
Криейтив Инвестмънт ЕООД	100%	-	-
Лега Салюшънс ЕООД	100%	-	-
АМС имоти ЕООД	100%	-	-
Общо		36,357	36,357

Бележки към финансовите отчети
23в. Други активи

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Разходи за бъдещи периоди	9,877	10,870
Злато	6,992	8,383
Вземания по данъци	5,564	55,717
Други	70,211	15,477
Общо	92,644	90,447

24. Задължения към банки

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Срочни депозити	-	7,823
Текущи сметки	6,736	2,521
Общо	6,736	10,344

25. Задължения към други клиенти

<i>в хил. лв.</i>	2016	2015
Граждани		
- на виждане	788,418	623,832
- срочни и спестовни депозити	5,588,165	5,329,861
Търговци и публични институции		
- на виждане	920,115	674,928
- срочни	394,558	374,259
Общо	7,691,256	7,002,880

25а. Депозит на Министерство на финансите

<i>в хил. лв</i>	2016	2015
	-	450,922

През 2015 г. Банката изплати на МФ 464,297 хил. лв. (450,000 хил. лв. главница и 14,297 хил. лв. лихви), а през първо полугодие на 2016 г. - 450,000 хил. лв. главница и 3,242 хил. лв. лихва по погасяване на ликвидната подкрепа.

През май 2016 г. Банката се издължи изцяло на Министерство на финансите по предоставената ликвидна подкрепа.

Бележки към финансовите отчети
26. Други привлечени средства

в хил. лв.

	2016	2015
Задължения по потвърдени акредитиви	21,602	26,255
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	-	26,932
Задължения по получени финансираня	48,765	80,615
Общо	70,367	133,802

Задълженията по получени финансираня могат да бъдат анализирани, както следва:

в хил. лв.

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2016 г.
ДФ Земеделие	2%	20.01.2017 г. - 15.02.2020 г.	690
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.329%	30.09.2025 г.	42,050
Българска банка за развитие АД	3.50%	30.03.2019 г.	6,025
Общо			48,765

в хил. лв.

Кредитор	Лихвен процент	Падеж	Амортизирана стойност към 31 декември 2015 г.
ДФ Земеделие	2%	10.12.2016 г. - 13.01.2020 г.	4,082
Европейски инвестиционен фонд - програма Джереми 2	0 % - 1.589%	31.12.2024 г.	68,097
Българска банка за развитие АД	3.50%	30.03.2019 г.	8,436
Общо			80,615

Бележки към финансовите отчети

27. Дългово капиталов инструмент

в хил. лв.

	Оригинална главница	Лихвен процент	Амортизирана стойност към 31 декември 2015 г.
Безсрочен капиталов кредит с оригинална главница 21 млн. евро	41,073	11.82%	45,528
Общо	41,073		45,528

Безсрочните капиталови кредити са получени от First Investment Finance B.V., дружество с ограничена отговорност, регистрирано съгласно законите на Кралство Холандия, дъщерно дружество, 100% притежавано от Банката.

След влизането на сила на Регламент 575/2013 (в сила от 1 януари 2014 г.) относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници дългово капиталовият инструмент подлежи на унаследяване. Към 31 декември 2015 г. безсрочния капиталов кредит с оригинална главница 21 млн. евро е включен в капитала от втори ред със 70% от първоначалната си стойност.

През март 2016 г. Банката изплати безсрочния капиталов кредит с оригинална главница 21 млн. евро след получаване на разрешение от БНБ.

28. Хибриден дълг

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2016 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	84,910
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,830
Общо	195,583	208,740

в хил. лв.

	Главница	Амортизирана стойност към 31 декември 2015 г.
Хибриден дълг с главница 40 млн. евро	78,233	78,207
Хибриден дълг с главница 60 млн. евро	117,350	123,837
Общо	195,583	202,044

Бележки към финансовите отчети

28. Хибриден дълг, продължение

През март 2011 г. Банката издава хибриден инструмент (емисия облигации), който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред. Банката пласира облигациите при условията на частно предлагане с обща номинална и емисионна стойност 20,000 хил. евро, представляващи първи транш от облигационна емисия с предвиден общ размер до 40,000 хил. евро. През юни 2012 г. Банката издава втория транш от инструмента в размер също на 20,000 хил. евро, който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред.

През ноември 2012 г. Банката емитира нов хибриден инструмент (емисия облигации), който след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред. Банката пласира облигациите при условията на частно предлагане с обща номинална стойност 20,000 хил. евро, представляващи първи транш от облигационна емисия с предвиден общ размер до 60,000 хил. евро. През ноември 2013 г. Банката издава втория и третия транш от инструмента в размер общо на 40,000 хил. евро, които след получено разрешение от страна на БНБ включва в капитала си от първи ред.

Облигациите и по двете емисии са поименни, безналични, лихвоносни, безсрочни, необезпечени, свободно прехвърляеми, неконвертируеми, дълбоко подчинени и без стимули за обратно изкупуване.

Двете емисии облигации са допуснати до търговия на Люксембургската фондова борса през 2014 г. на основание на проспекти, одобрени от люксембургската Комисия за надзор на финансовия сектор.

Двата инструмента хибриден дълг отговарят напълно на изискванията на Регламент 575/2013 и се включват изцяло в допълнителния капитал от първи ред.

29. Други пасиви

в хил. лв.	2016	2015
Задължения към персонала	2,317	2,597
Провизии по съдебни спорове	1,144	6,686
Други кредитори	15,350	75,579
Общо	18,811	84,862

30. Капитал и резерви

(а) Брой и номинална стойност на издадените акции към 31 декември 2016 г.

Към 31 декември 2016 г. акционерният капитал на Банката е в размер на 110,000,000 лв., разделен на 110,000,000 обикновени безналични акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лв. всяка. Акционерният капитал е внесен изцяло.

Акционерният капитал на Банката е увеличен от 100,000,000 лв. на 110,000,000 лв. в резултат от успешно първично публично предлагане на 10,000,000 нови безналични акции чрез Българската фондова борса – София, и е регистриран в Търговския регистър при Софийски градски съд на 4 юни 2007 г. За да улесни първичното публично предлагане и преди неговото стартиране, номиналната стойност на акциите на Банката е намалена от 10 лв. на 1 лв., с решение на Общото събрание на акционерите, без това да засяга общия размер на акционерния капитал и отделните дялови участия.

Бележки към финансовите отчети

30. Капитал и резерви, продължение

(b) Акционери

Таблицата по-долу посочва тези акционери, които притежават акции на Банката към 31 декември 2016 г., заедно с броя и процента на общо емитираните акции.

	Брой акции	% от емитирания акционерен капитал
Г-н Ивайло Димитров Мутафчиев	46,750,000	42.5
Г-н Цеко Тодоров Минев	46,750,000	42.5
Други акционери (акционери, притежаващи акции, предмет на свободна търговия на Българската фондова борса - София)	16,500,000	15
Общо	110,000,000	100.00

Понастоящем всички новоемитирани акции, плюс частта от съществуващите акции, собственост на Първа финансова брокерска къща ООД, продадени на нови инвеститори при условията на първично публично предлагане (общо 16,500,000 акции), се търгуват свободно на Българската фондова борса - София.

(c) Законови резерви

Законовите резерви включват суми, заделени за цели, регламентирани в местното законодателство. Съгласно българското законодателство Банката е задължена да задели най-малко 1/10 от годишната си печалба като законови резерви до момента, в който съвкупната им сума достигне до 1/10 от акционерния капитал на Банката.

През 2016 г., както и през предходната година Банката не е разпределяла дивиденди.

31. Условни задължения

(a) Задбалансови пасиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и обикновено имат период на валидност до две години.

Сумите по сключени споразумения за издаване на условни задължения са представени в таблицата по-долу според съответната категория. Сумите, отразени в таблицата като задбалансови ангажименти, представляват максималната сума на счетоводна загуба, която ще се отрази в отчета за финансовото състояние, в случай че контрагентите не изпълнят своите задължения и всички обезпечения се окажат без стойност.

в хил. лв.	2016	2015
Банкови гаранции		
- в левове	151,502	217,138
- в чуждестранна валута	63,476	84,803
Общо гаранции	214,978	301,941
Неизползвани кредитни линии	393,660	462,877
Акредитиви	17,120	17,041
Други условни задължения	72,242	75,188
Общо	698,000	857,047

Бележки към финансовите отчети

31. Условни задължения, продължение

(а) Задбалансови пасиви, продължение

Представените в таблицата ангажменти и потенциални задължения носят само задбалансов кредитен риск, като само таксите за ангажимент и провизиите за евентуални загуби се отразяват в отчета за финансовото състояние до момента на изтичане срока на поетия ангажимент или неговото изпълнение. Повечето от поетите условни задължения се очаква да приключат, без да се наложат частични или пълни плащания по тях. По тази причина сумите не представляват бъдещи парични потоци.

Условният кредит представлява рамково споразумение за управление на обезпечения по различни кредитни сделки, сключени с един или няколко клиента. Условният кредит не води до възникване на задължение от страна на Банката да бъдат отпуснати конкретни финансови инструменти. Сключването на конкретна кредитна сделка с клиента на Банката, например предоставяне на банкови кредити и овърдрафти, поемане на условни ангажменти като банкови гаранции и акредитиви, подлежи на отделно решение и одобрение на Банката.

Към датата на отчета няма други съществени ангажменти и условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване.

32. Парични средства и парични еквиваленти

За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват следните салда с оригинален срок до 3 месеца:

в хил. лв.	2015	2015
Парични средства и вземания от централни банки	1,588,754	1,489,865
Вземания от банки и финансови институции с оригинален срок до 3 месеца	44,453	89,863
Общо	1,633,207	1,579,728

33. Усреднени салда

Усреднените балансови стойности на финансовите активи и пасиви са представени по-долу. Сумите са изчислени използвайки средно аритметично на месечните салда за всички инструменти.

в хил. лв.	2016	2015
ФИНАНСОВИ АКТИВИ		
Парични средства и вземания от централни банки	1,428,175	1,452,226
Финансови активи за търгуване	9,787	10,778
Инвестиции на разположение за продажба	464,860	595,047
Финансови активи държани до падеж	54,187	115,884
Вземания от банки и финансови институции	130,377	104,706
Вземания от клиенти	5,033,191	5,740,296
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ		
Задължения към банки	10,090	9,380
Задължения към други клиенти	7,379,849	7,581,852
Други привлечени средства	105,238	183,551
Дългово капиталов инструмент	7,692	79,067
Хибриден дълг	199,760	197,396

Бележки към финансовите отчети

34. Сделки със свързани лица

Страните се считат за свързани ако едната страна има възможността да контролира или да упражнява значително влияние над другата страна при вземане на финансови и оперативни решения, или двете страни са под общ контрол.

В рамките на нормалната банкова дейност някои банкови операции се извършват със свързани лица. Това включва кредити, депозити и други транзакции. Тези транзакции са извършени при пазарни условия. Размерът на тези транзакции и салдата по тях към края на съответните периоди са както следва:

Вид свързаност в хил. лв.	Лица, контролиращи или управляващи Банката		Предприятия под общ контрол	
	2016	2015	2016	2015
Кредити				
Кредитна експозиция в началото на периода	1,500	765	28,156	34,214
Отпуснати/(погасени) кредити през периода	(137)	735	(17,427)	(6,058)
Кредитна експозиция в края на периода	1,363	1,500	10,729	28,156
Получени депозити и заеми				
В началото на периода	7,836	10,346	65,432	122,306
Получени/(изплатени) през периода	(5)	(2,510)	(44,343)	(56,874)
В края на периода	7,831	7,836	21,089	65,432
Предоставени депозити				
Депозити в началото на периода	-	-	9,822	-
Предоставени/(погасени) депозити през периода	-	-	2,655	9,822
Депозити в края на периода	-	-	12,477	9,822
Издадени условни задължения от Банката				
В началото на периода	2,484	2,117	5,483	4,827
Отпуснати/(изтекли) през периода	(225)	367	(1,896)	656
В края на периода	2,259	2,484	3,587	5,483

Възнагражденията на ключовия управленски персонал, изплатени през 2016 г. са в размер на 7,397 хил. лева, а възнагражденията, изплатени на други свързани лица са 1,800 хил. лева.

35. Дъщерни предприятия

(a) First Investment Finance B.V.

През април 2003 година Банката създава дружество със специална цел със седалище в Холандия с фирма First Investment Finance B.V. Дружеството е еднолична собственост на Банката. То е учредено за изпълнението на ясна и тясно определена цел - получаването на заеми от чужди финансови институции и привличането на инвеститори чрез емитирането на облигации и други финансови инструменти, гарантирани от Банката, средствата от които се използват за финансиране на операциите на Банката. Акционерният капитал на дружеството възлиза на 18 хил. евро и се състои от издадени и платени 180 акции, всяка с номинална стойност от 100 евро.

Бележки към финансовите отчети**35. Дъщерни предприятия, продължение****(b) Дайнърс клуб България АД**

През май 2005 г. Банката придоби 80% от капитала на Дайнърс клуб България АД. Дружеството е учредено през 1996 г. и предметът му на дейност включва представителство, агентство и процесинг на Дайнърс клуб Интернешънъл. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 610 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 94.79%.

(c) First Investment Bank - Albania Sh.a.

През април 2006 г. Банката учреди First Investment Bank – Albania Sh.a. с 99.9998% акционерно участие. На 27 юни 2007 г. First Investment Bank – Albania Sh.a. получи пълен банков лиценз от централната Банка на Албания и на 1 септември 2007 г. ефективно пое дейността на бившия клон ПИБ – Тирана, поемайки всичките му права и задължения, активи и пасиви.

Към 31 декември 2016 г. акционерният капитал на First Investment Bank – Albania Sh.a. е 11,975 хил. евро, внесен изцяло, а акционерното участие на Банката е 100%.

(d) „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД

През януари 2010 г. в търговския регистър бяха вписани дружествата „Дебита” ООД и „Реалтор” ООД, учредени съвместно от Банката и „Първа финансова брокерска къща” ООД. Дружествата са всяко с капитал 150,000 лева, разпределен в дялове на стойност 100 лв. всеки, както следва:

1. „Дебита” ООД - 70% или 1,050 дяла за Банката и 30% или 450 дяла за „ПФБК” ООД.

2. „Реалтор” ООД - 51% или 765 дяла за Банката и 49% или 735 дяла за „ПФБК” ООД.

Дружества са учредени да извършват дейност като обслужващи дружества по смисъла на чл.18 от Закона за дружествата със специална инвестиционна цел. Предметът на дейност на „Дебита” ООД е придобиване, обслужване, управление и разпореждане с вземания, както и свързаната с това консултантска дейност, а „Реалтор” ООД - управление, обслужване и поддържане на недвижими имоти, организиране и извършване на строежи и подобрения, както и извършване на консултантска дейност в областта на недвижимите имоти.

(e) „Фи Хелт застраховане” АД

През втората половина на 2010 г. Банката придоби мажоритарен пакет акции от капитала на „Здравноосигурителна каса Фи Хелт” АД (бивше наименование „Здравноосигурителна каса Прайм Хелт” АД). С решение на КФН от месец юни 2013 г. дружеството получи лиценз за извършване на застрахователна дейност. Наименованието е променено на „Фи Хелт Застраховане” АД, а предметът на дейност е извършване на застраховки - застраховка „Заболяване” и застраховка „Злополука”. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 5,000 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 59.10%.

(f) Framas Enterprises Limited

През ноември 2010 г. Банката придоби 10,000 броя акции, представляващи 100% от капитала на Framas Enterprises Limited, с цел извършване на спомагателни услуги по смисъла на чл.2, ал.4 от Закона за кредитните институции. През декември 2015 г. дружеството беше прекратено.

(g) „Болкан файненшъл сървисис” ЕАД

През февруари 2011 г. Банката придоби 100 броя дружествени дяла, представляващи 100% от капитала на „Болкан файненшъл сървисис” ЕООД. Дружеството е с предмет на дейност: консултантски услуги по внедряване на финансови информационни системи и разработка на софтуер. През януари 2012 г. дружеството се преобразува в еднолично акционерно дружество. Към 31 декември 2016 г. регистрираният акционерен капитал на дружеството е 50 хил. лв., а акционерното участие на Банката е 100%.

Бележки към финансовите отчети**35. Дъщерни предприятия, продължение****(h) „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД**

През първото полугодие на 2013 г. Банката учреди дружествата „Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД и „Лега Салюшънс” ЕООД като едноличен техен собственик. Капиталът на всяко от дружествата е минимално изискуемият по закон (2 лева), а предметът им на дейност включва производство и търговия на стоки и услуги в страната и чужбина („Търнараунд Мениджмънт” ЕООД, „Криейтив Инвестмънт” ЕООД), придобиване, управление и продажба на активи, обработка на информация, финансови консултации („Лега Салюшънс” ЕООД) и други.

(i) АМС „Имоти” ЕООД

АМС „Имоти” ЕООД е регистрирано през септември 2010 г. и е придобито от Банката при покупката на Юнионбанк ЕАД през 2013 г. като нейно дъщерно дружество. Предметът на дейност на дружеството включва дейности по придобиване на имуществени права и последващо тяхно прехвърляне, както и проучване и оценка на недвижими имоти, управление на недвижими имоти, консултански и други услуги. Към 31 декември 2016 г. капиталът на дружеството е 500 хил. лв., а Банката е едноличен негов собственик.

36. Събития, възникнали след отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, които да изискват допълнителни оповестявания и корекции във финансовите отчети на Банката.